

รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๑๓

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันอังคารที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑ ถึง ครั้งที่ ๑๘ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๖ – ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เล่ม ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

ครั้งที่ ๓๓/๒๕๗๗ (ดำเนิญ)

๑. รับรองรายงานการ ประชุมครั้งที่ ๘-๘/๒๕๗๗
(ดำเนิญ) ๕๘๓
๒. เรื่องร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสัง-
หาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๗๗ ของรัฐบาล ๕๘๔-๖๓๗
๓. รัฐบาลตอบกระทู้ถามของสมาชิก
ก. เรื่องภาษี ดินค้า พนมเมือง ที่เกิด ภายใน
เขตต์ ๒๕ กิโลเมตร และกรเก็บภาษี
ศุลกากรภายในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตร ของ
น.ท. พระศรการวิจิตร ร.น. ๖๓๗-๖๓๐
ข. เรื่องขอพระราชทานตราตอบแทนความ
ดีความชอบ ของหลวงวรนิติปรีชา ๖๓๐-๖๓๓
ค. เรื่องส่งนักเรียนไปศึกษาเรื่องผลไม้ใน
ต่างประเทศ เรื่องบอกราคารัฐนึ่งของ
พริกไทยโดยทาง โทรเลขราคา ๑๓๑ ของ
หลวงนรินทร์ประดาตรีเวช ๖๓๓-๖๓๖
๔. กระทู้ควน เรื่องทำเรือหางมาทอ ของนายเตียง
ไชยกาด ๖๓๖-๖๔๗
๕. กระทู้เรื่อง รัฐบาล ตั้งคณะกรรมการ เพื่อ หาทาง
ช่วยเหลือพระยาภักดี ๑ ไร่หรือไม่ ของหลวง
วรนิติปรีชา ๖๔๗-๖๕๓
๖. กระทู้เรื่อง รัฐบาล ได้ ช่วยเหลือ กรรมกร ของ
พระยาภักดี ๑ บ้างหรือเปล่า ของหลวงวรนิติ-
ปรีชา ๖๕๓-๖๕๕

หน้า	บรรทัด	คำผิด	คำถูก
๔๒๘	๓	รัฐบาด	รัฐบาด
๔๓๘	๓๐	ก	ก
๔๖๖	๒	กะท	กะท
๔๖๘	๓๒	เคษฐกิจ	เคษฐกิจ
๕๐๗	๓๙	ถง	ถง
๕๓๓	๕	ซง	ซง
๖๐๕	๒	ข้าพเข้า	ข้าพเจ้า
๖๐๙	๗	กรรมสิทธิ์	กรรมสิทธิ์
๘๐๕	๓๓	บ้าง	บ้าน
๘๓๐	๓	แดง	แดง
๘๕๖	๓	ชน	ชน
๘๖๓	๓๕	โค	โค
๘๗๓	สุดท้าย	รัฐธรรมนูญ	รัฐธรรมนูญ
๘๙๒	๒๖	Gervernment	Government
๓๐๕๙	๗	พระพินิจชนการ	พระพินิจชนากร
๓๐๖๕	๓๓	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ
๓๓๐	๓๙	ท่านนายก	ท่านนายก ฯ
๓๙	๓	เด้าเรจ	ด้าเรจ
	๓๒	ข้าพเจ้าเจ้า	ข้าพเจ้า
		กล่าวว้า	กล่าวว้า

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๑๓/๒๔๗๗ (สามัญ) สมัยที่ ๒
วันอังคารที่ ๒๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๗
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ฉันมีมติมาขอกว่าประชุม
๑๒๕ นาย เป็นองค์ประชุมแล้ว ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะ
แจ้งให้ที่ประชุมทราบ ไม่มี ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการ
ประชุมสภาฯ ครั้งที่ ๘, ๙ และ ๑๐/๒๔๗๗ (สามัญ) สมัยที่ ๒ ซึ่ง
ได้วางไว้ให้ท่านอ่านแล้ว

นายสวัสดิ์ บุระเวต์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่า
สำหรับครั้งที่ ๑๐ ข้าพเจ้าจะขอแก้ไขเสียก่อน เพราะฉะนั้นขอเลื่อน
ไปก่อน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า บัดนี้มีมติมาขอกว่า นายขอเลื่อน
การรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ ๑๐ เพราะเขายังมีขอแก้ไขอยู่บ้าง
เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้านจะได้ ถอดจากประชุมอนุมติ ระเบียบวาระที่ ๓

เรื่องต่างมาจากคราวประชุมครั้งที่ ๓๒ ไม่มี ระเบียบวาระที่ ๕ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ พร้อมทั้งบันทึกประกอบร่างของรัฐสภา

พระยามนิตไศยสโร ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม กล่าวถึง ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือที่เรียกตามภาษาฝรั่งว่า เอกซ์โพรปริเอชัน ลอว์ (Expropriation Law) มีหลักการสำคัญคือ ๑. วางหลักเกณฑ์เสียให้แน่นอนในการที่เจ้าของที่ดินจะต้องถูกเวนคืนที่ดิน ๒. กำหนดวิธีค่าทำขวัญให้แก่ใครอย่างไร เหตุผลที่จะออกพระราชบัญญัตินี้ ก็คือเดิมเมื่อจะเอาที่ดินใด ๆ มาใช้ในกิจการอันเป็นสาธารณูปโภค หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น ทำสถานีการเดิน ทาง บ่อคุมค่าย ทำถนนหนทาง สร้างการรถหน้ และทางรถไฟ เป็นต้น ก็ออกประกาศพระราชบัญญัติเป็นราย ๆ ไป ซึ่งต้องระบุวิธีการเวนคืนและกำหนดค่าทำขวัญทุกคราว ซ้ำซากไม่หยุดหย่อน วิธีการเหล่านี้อาจถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นบางครั้งบางคราวก็ได้ กระทำให้ราษฎรเจ้าของที่ดินไม่สามารถทราบสิทธิและหน้าที่ในเรื่องนี้ของเขาให้แน่นอนลงไปได้ การที่จะให้ วิธีออกพระราชบัญญัติทุกครั้งทุกคราวที่การบังคับการเวนคืนที่ดินนั้น นอกจากจะทำให้ วิธีการเวนคืนที่ดินและวิธีการกำหนดค่าทำขวัญนั้นแปรไปได้แล้ว ยังจะต้องทำให้เปลืองเวลาอันมีค่าของสภาฯ ในทุกคราวไป ตลอดจนกระทั่งท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติทั้งหลายจะต้องอ่านบท

บัญญัติซ้ำซากในสิ่งอันเดียวกันไม่หยุดหย่อน วิธีการออกพระราช
 บัญญัติครั้งใด ๆ อันมีเกียรติของเราได้เห็นชอบ และผ่านพระราช
 บัญญัติควบคุมการก่อสร้างไฟไหม้มาครั้งหนึ่งแล้ว ข้าพเจ้าจึง
 หวังว่าท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติทั้งหลายคงจะเห็นชอบและยอมรับหลัก
 การแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ ส่วนบทบัญญัติต่าง ๆ ในร่างนี้เป็น
 ส่วนมากได้ถอดมาจากพระราชบัญญัติ และพระราชกฤษฎีกาเดิม ๆ
 ทางนั้น การที่เขามารวบรวมกันให้เป็นหมวดหมู่เป็นการเปิดนอช้อยคำ
 ด้านวนและศัพท์ ที่ใช้บาง ซึ่งอาจมีบางแห่งที่ท่านสมาชิกผู้ มีเกียรติ
 คงจะเห็นสมควรแก้ไขตกเติมให้เป็นรูปร่างดียิ่งขึ้น และก็คงจะทำ
 คำแปรญัตติใน การประชุมวาระที่ ๒ ตามระเบียบข้อบังคับของสภา ฯ
 ต่อไป

นายสวัสดิ์ ยุทธเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าวว่
 เรื่องพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ น หักการ
 ฉะเพาะในข้อว่าจะได้ มีกฎหมายทั่วไปในเรื่องเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
 เป็นกฎหมายถาวรทีเดียว เป็นความคึกคักสมควรเป็นอย่างยิ่ง แต่
 ข้าพเจ้าได้ พิจารณาเห็นว่าน่าจะไม่ได้ มีความประสงค์จะให้มหัศจรรย์
 แต่เพียงวางหลักการทั่วไปอย่างเดียว นอกจากนั้นวัตถุประสงค์อื่น
 ถ้าจำเป็นของรัฐบาลยังมีว่า ต้องการตัดทอนรอนดีพิเศษของสภาผู้แทน
 ราษฎรด้วย กล่าวคือในมาตรา ๖ ที่ว่า เมื่อรัฐบาลตกลงจะกระทำ
 กิจการใด อันเกี่ยวแก่สาธารณูปโภค เช่น ถนน ท่าเรือ สร้างโรง

เรือน เพื่อใช้ในราชการ ฯลฯ อะไรเหล่านั้น จะได้ออกพระราช
 กฤษฎีกาเช่นนั้น ย่อมเป็นการแสดงอยู่แล้วว่า รัฐบาลจะรวบรัดเอา
 อำนาคไปเสียจากสภาฯ เพราะเหตุว่าการออกพระราชกฤษฎีกาก็ดี
 กฎกระทรวงก็ดี ไม่ต้องนำสู่สภาฯ เพื่อขอรับความวินิจฉัยเหมือน
 พระราชบัญญัติ ตกถึงถ้าพระราชบัญญัตินั้นดำไว้ไป รัฐบาลก็จะจ่าย
 เงินแผ่นดินหรือสร้างนโยบายขึ้นตามชอบใจ การที่เรามีรัฐธรรมนูญ
 บัญญัติว่า สภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่ควบคุมราชการแผ่นดิน และตั้ง
 งบประมาณการเงิน ก็จะไม่มีโอกาส ยั่งยืนไป ถ้ามีกฎหมายชนิด
 นี้หลาย ๆ อย่างเข้า พวกสมาชิกคงจะไม่ต้องมึนงันทำ หนัก ๆ เข้า
 การประชุมจะไม่ต้องมีกระดาษมาเลยก็ได้ แต่ถ้ารัฐบาลจะได้กรุณา
 เปลี่ยนพระราชกฤษฎีกาให้เป็นพระราชบัญญัติขึ้นแล้ว สภาฯ อาจได้
 โอกาสสนับสนุนหรือคัดค้านแล้วแต่กรณี เช่นจะปลดสร้างโรงเรียน
 เพื่อใช้ราชการที่ไหน ราคาเท่าใด แบบแปลนแผนผังชนิดไหน ก็
 ได้พิจารณาว่า สมควรหรือไม่ การก่อสร้างจะพอแก่ราคาเงินอย่าง
 ใด เพราะปรากฏอย่างหนาหูว่า ผู้ที่อำนาจควบคุมอำนาจการก่อสร้าง
 สร้างเบียดบังหาประโยชน์ได้กระเบาเงินราษฎรมีรอยนัยคร้งาม ๆ บ้าน
 ใหญ่ ๆ ไปตาม ๆ กัน จริงอยู่การจ่ายเงินทั้งหลายก็อยู่ในงบประมาณ
 ที่สภาฯ อนุญาตแล้ว แต่ขอได้คิดดูโดยรอบคอบว่า ถ้าการจ่ายเงิน
 นั้น ๆ ได้ผลเต็มขนาด เช่นสร้างโรงเรียนตามสัญญาว่า เต่าหรือพัน
 คอนกรีตฝังรากลึก ๓ เมตร แต่เจ้าหน้าที่ทำยอม ใจยอมผลอให้ผู้

สร้าง ๆ ครั้งเมตร หรือคว่ไม่ตามสัญญาว่าต้องบริสุทธิไม่มีคาไม่มี
 กระทบ แต่หน้าเท่านั้นพอเท่านั้นพอ เจ้าพนักงานทำร้ายคดีนี้เสีย ตั้ง
 ปดุงสร้างนั้นก็ไม่ได้ตามระบอบอายุไซ้ ก็จะต้องสร้างใหม่ หรือ
 ซ่อมแซม เพิ่มงบประมาณต้องจ่ายเงินแผ่นดินโดยมิบังควร เพราะ
 เราย่อมทราบกันอยู่แล้วว่า เงินทุกบาททุกสตางค์เป็นเลือดเนื้อของ
 ราษฎร และถ้ายังไม่รู้ไหลไปในทางไม่จำเป็นแล้ว ก็อาจนำมาใช้
 ทางอื่นเป็นการจำเป็น เช่นเพิ่มเป็นเงินเดือนเสมียนพนักงาน หรือที่
 ลุคจะตั้งอัตราเงินเดือนแก่กำนันผู้ใหญ่บ้านก็อาจเป็นผลแก่ราษฎรช
 อย่างมาก ในที่สุดข้าพเจ้าขอท่านว่าตามที่รัฐบาลเสนอบันทึกประก
 กอบร่างมา ว่าเพื่อวางหลักทอไปให้เป็นกฎหมายถาวรนั้น ยังขาด
 ความประสงค์ดังกล่าวแล้วแต่อยู่ ยังไม่ควรรับหลักการแห่งพระราช
 บัญญัตินั้นจนกว่าจะได้แก้ไขมาเสียใหม่ จึงพิจารณาต่อไป

นายทองอยู่ พนมพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี ก็กล่าวว่า
 ตามที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติโอนอสังหาริมทรัพย์นี้ ถ้า
 รับผิดชอบต่อข้าพเจ้าแต่เห็นพ้องด้วยกับรัฐบาล เพราะว่าในกรณี
 เราจะทำให้จังหวัดของเรา หรือจังหวัดหนึ่งจังหวัดใดก็ตาม มีความ
 เจริญขึ้นแล้ว เราจำเป็นอยู่เองที่จะต้องมีการคมนาคมที่ดี คือว่ามี
 ถนนหนทาง มีคลอง เทลตามเป็นต้น นีแหละอย่างหนึ่ง ถ้าหากว่า
 เราได้มีถนนหนทางเช่นแต่ เช่นพระนครนเป็นต้น เราจะแต่เห็นได้
 ว่าความเจริญของจังหวัดนั้นเพียงไร ประชาชนจะมีความเจริญเพียง

ไร นอกจากนั้นในการติดต่อทางเหล่านี้จะกระทำให้ ทัดนั้นของ
ผู้ที่ถูกติดต่อมาว่าคน นั้นคือให้ประโยชน์ของที่ดีนั้นด้วย คดีต่างๆ
กับที่เราได้ชุกทรัพย์ จนแล้ว และมายกขมทรัพย์ ให้แก่ราษฎรนั้น
เอง ข้าพเจ้าเห็นว่าถ้าจังหวัดต่างๆ ประสงค์ ที่จะให้จังหวัดนั้นมีความ
เจริญแล้ว จำเป็นอยู่เองที่เราจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
นี้ไว้ พิจารณาต่อไป

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ข้าพเจ้ายังไม่เห็นชอบ
ด้วยอยู่บางประการ พระราชบัญญัตินี้ได้ มีข้อความที่จะวางหลักการ
ว่าเราจะได้ วางหลัก กฎหมาย ทัวไปให้ถาวรไว้ สำหรับ การ เวนคืน
อสังหาริมทรัพย์ แต่ข้อความในพระราชบัญญัตินี้บางแห่งหาได้ เป็น
ว่าเราได้วางหลักกฎหมายทัวไปให้ถาวรไม่ แต่ก่อนที่ข้าพเจ้าจะพูด
ถึงในเรื่องหลักการนี้ข้าพเจ้าขอพูดในเรื่องที่รัฐบาลได้เสนอชื่อพระ
ราชบัญญัตินี้ว่า “พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์” พระ
ราชบัญญัตินี้ได้ร่างขึ้นมาโดยมีความมุ่งหมายในทำนองพระราชบัญญัติ
จัดซื้ออสังหาริมทรัพย์และพระราชกฤษฎีกาในครั้งก่อนนั้น แต่
การที่เราได้มาบัญญัติชื่อ พระราช บัญญัติไป ในทำนองพระราชบัญญัติ
เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ นี้ ดูประหนึ่งว่ารัฐบาลนี้มีอำนาจมีกรรมสิทธิ์
ในที่ดินทั้งหมด และรัฐบาลจะใช้อำนาจออกพระราชบัญญัติในการ
ที่จะเรียกคืนอสังหาริมทรัพย์นั้นมาเป็นประโยชน์ ในส่วนตัว นี้ว่าโดย

ฉะเพาะในข้อ แต่ความมุ่งหมายในพระราชบัญญัติทำเป็นคงข้อพระ
 ราชบัญญัตินั้นไม่ พระราชบัญญัตินั้นก็มีความมุ่งหมายในการที่เราจะ
 งดข้อที่ตนในการสาธารณูปโภคและสาธารณประโยชน์ แต่อย่างไร
 กก็ดี เมื่อข้อพระราชบัญญัติทำให้เป็นที่ของใจว่า อาจจะทำให้ราษฎร
 เข้าใจไปในทำนองเป็นวิสัยบังคับให้ราษฎรคนทุกคนให้แก่รัฐบาลนั้นก็
 เป็นข้อที่ไม่งาม เว้นแต่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ถ้าห้ามเหตุ
 ผลที่รัฐบาลเดิมนามว่า เมื่อถึงคราวที่จะต้องการอดสังหาริมทรัพย์
 ใด ๆ มาเพื่อการสาธารณูปโภคหรือสาธารณประโยชน์แล้ว ก็เพียง
 แต่ออกพระราชกฤษฎีกาเจาะจงทรัพย์สิน สั้นที่จะต้องถูกเวนคืนเท่านั้น
 แต่ความเป็นจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินั้น
 เราจะเห็นว่าเราจะต้องมีพระราชกฤษฎีกาอีกครึ่งหนึ่งตั้งแต่ เมื่อเรา
 ดำรงตามพระราชกฤษฎีกาตามที่เราได้ออกไปนั้นแล้ว เรายังจะ
 ต้องออกพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่งเป็นการซ้ำกัน ก็เมื่อเราจะวาง
 หลักเกณฑ์เป็นสิ่งที่ถาวรแล้วเช่นนั้น ถ้าว่าตามพระราชบัญญัติควบคุม
 การก่อสร้างในเขตต์เพลิงใหม่นั้น เราหาได้วางหลักเกณฑ์ดังนี้ไม่
 เพราะว่าพระราชบัญญัตินั้นเราได้วางหลักทั่วไปไว้ว่า เราจะต้อง
 ควบคุมการก่อสร้างในเขตต์เพลิงใหม่อย่างไร แต่ถ้าเมื่อเกิดเพลิง
 ใหม่ในเขตต์ที่อยู่ในการควบคุม รัฐบาลก็เพียงออกพระราชกฤษฎีกา
 ควบคุมการก่อสร้างเท่านั้น หาได้มีการออกพระราชบัญญัติซ้ำ
 เดิมลงไปอีกไม่ แต่พระราชบัญญัติฉบับนี้รัฐบาลตั้งฉันทิธิในการ

ที่จะ ออกพระราชกฤษฎีกาคำเนิการให้ เ็นไปตามพระราชบัญญัติ
 ว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ และเดี๋ยงจะตองออกพระราช
 บัญญัติตามพระราชกฤษฎีกาอีกกรงหนึ่ง ข้าพเจ้ายังไม่เห็นชอบด้วย
 วิชากรที่เราจะออกพระราชบัญญัติฉบับหนึ่งแล้ว เรามาออกพระ
 ราชกฤษฎีกาอีก แล้วเราก็ออกพระราชบัญญัติตามหลังฉบับหนึ่ง
 เพื่อให้พระราชกฤษฎีกาได้ออกและพระราชบัญญัติเคมีนต้นฉบับแรก ที่
 เ็นฉบับกฎหมาย จะตองครวจำเป็นทรฐูบาด หรือสภา จะ มีพระราช
 บัญญัติในท่านองนี้หรือไม่ ในความเห็นโดยณะเพราะข้าพเจ้าแล้ว ใน
 ระหว่างหวัดต่อหวัดเดี๋ยง การที่เราจะออกพระราชบัญญัติโดยวาง
 เกณฑ์ไว้ว่า กรวมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ของราษฎรเป็นสิ่งที่งไม่
 แน่นอน ฐูบาดอ่าจะบังคับให้เวนคืนอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ ราษฎร
 ก็น่าจะรู้สึกตกอกตกใจว่า เรามีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเดี๋ยงไม่ต้นฉบับ
 เมื่อฐูบาดประสงค์ ในการที่จะทำการสาธารณูปโภค อย่างหนึ่งอย่าง
 ใด เช่น การสร้างถนน การสร้างโรงพยาบาล หรืออะไรเหล่านี้
 และได้ออกแถลงการณ์ ถึงกิจการซึ่งเป็นสาธารณูปโภคและสาธารณ
 ประโยชน์นั้นแล้ว ให้ราษฎรทราบว่าเราต้องการจะสร้างถนนจาก
 จังหวัดหนึ่งไปยังจังหวัดหนึ่ง หรือจะสร้างโรงพยาบาล หรืออะไร
 เหล่านี้ในที่ใด เมื่อราษฎรได้รู้ดีกว่าที่ณะเพราะในบริเวณนั้นจะต้อง
 ถูกบังคับชอตามพระราชบัญญัติเพื่อสาธารณูปโภคแล้ว ราษฎรก็จะ
 ไม่มีควมตระหนกตกใจอย่างหนึ่งอย่างใดเลย และกรที่เราไม่ได้

ร่างพระราชบัญญัติไว้ โดยถาวรนั้น ก็หาคดีสิทธิในการที่สภาฯ จะ
ได้พิจารณาพระราชบัญญัติเป็นครั้งคราวให้เหมาะสมแก่ความต้องการ-
การไม่ จริงอยู่การที่รัฐบาตอ้างในทำนองสมัยสามัญแต่เดิมา สภาฯ
นี้ได้ออกพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตค้เพลิงใหม่ แต่
เหตุผลที่เบียดงทหาพเจ้าได้กราบเรียนต่อที่ประชุมนี้แล้ว เมื่อการ
ควบคุมการก่อสร้างในเขตค้เพลิงใหม่นั้นหาได้เป็นเหตุกระทบกระเทือน
ถึงความรู้ สักของประชาชนอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ แต่พระราชบัญญัติ
นี้ถ้าเราจะได้ปล่อยออกไป ก็ค้ประหนึ่งว่าราษฎรมีกรรมสิทธิ์ไม่
สมบูรณ์ ในที่ดินของตน จริงอยู่ในเรื่องหลักกฎหมายทั่วไป และ
ตามหลักกฎหมายของสยามในครั้งก่อน เราก็ถือว่าที่ดินนั้นเป็นของพระ
บาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและเป็นของแผ่นดิน การที่รัฐบาตออกโฉนด
หรือยอมให้ราษฎรซื้อขายกันนั้นก็เป็นแต่เพียงวิธีการเท่านั้น แต่แท้
ที่จริงกรรมสิทธิ์เป็นของแผ่นดิน โดยพฤตินัยแล้วที่ดินของใครก็เป็น
กรรมสิทธิ์ของผู้นั้น เราหาควรยกกฎหมายอันนั้นขึ้นมาถ่วงอ้างไม่
เมื่อสมาธิของใจว่า ถ้าไม่ออกพระราชบัญญัตินี้ไป อาจจะทำให้
ข้าราชการนุโลกหรือข้าราชการประโยชน์เสื่อมไป ชื่อนั้นข้าพเจ้ายอมรับ
รองว่าหาเสื่อมไปไม่ เมื่อเรามีความจำเป็นที่จะสร้างถนนหรือสาธารณ
ทุกอย่าง สภาฯ นี้ก็ทรงสิทธิ์ที่จะออกพระราชบัญญัติเป็นครั้งคราว
เพราะว่าพระราชบัญญัตินี้บังคับให้ สิทธิเด็ดขาดแก่รัฐบาตที่จะดำเนิน

เวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ก็จะต้องยกมอบคืนมายังสภาฯ นี้ เพื่อ
 พิจารณาในเรื่องเวนคืนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเราออกพระราชบัญญัติ
 ไปแล้วก็หาปลดเปลื้องภาระของสภาฯ นี้ไม่ สภาฯ นี้จะต้องมา
 พิจารณาพระราชบัญญัติทุกครั้งไป ผลก็คือจะไม่อะไรนอกจากว่า
 เราออกพระราชบัญญัติไปแล้วก็เป็นที่เพียงดวงหัดถ์เกณฑ์ ในทาง
 บริหารเท่านั้น ซึ่งความจริงหัดถ์เกณฑ์ ในการบริหารนั้นมรดกการที่
 รัฐบาลได้วางแบบแผนไว้เป็นขั้น ๆ แล้ว ทนมือหนึ่งที่ว่าถ้าเรา
 ออกพระราชบัญญัติไปนั้นอาจจะทำให้ราษฎร รู้สึกว่าความรับผิดชอบ
 ในกรรมสิทธิ์ของตนในอสังหาริมทรัพย์นั้น ขอนิดๆ โดยนักศึกษา
 หรือนักตั้งเหตุการณ์แล้ว เราได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดซื้อที่ดิน เรา
 ได้มีพระราชบัญญัติมากค้อมากแล้ว ถ้าว่าผู้ใดสนใจก็น่าจะต้อง
 รู้สึกคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของตนนั้นแล้ว แต่การที่เราจะออกพระ
 ราชบัญญัติให้ราษฎร รู้สึกอย่างนั้น กลับจะเป็นต้องให้ราษฎร หรือ
 โดยเฉพาอย่างยิ่งสำหรับศัตรูของรัฐบาลนี้ ยกขึ้นเป็นข้ออ้างอ้างว่า
 รัฐบาลนี้จะดำเนินวิธีบังคับตนเป็นของแผ่นดินก็อาจจะเป็นไปได้ จึง
 ข้าพเจ้าเห็นว่าในสมัยนี้ควรระวังหัวค้อหัวเดียดนี้ยังไม่จำเป็นจะต้อง
 ออกพระราชบัญญัติ ควรจะรอไว้ให้ถึงสมัยที่ ๓ เสียก่อน

นายแทน วิเศษสมบัติ ผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี กล่าว
 พระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่า
 สมควรจะรับหลักการไว้ ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา และออกใช้

เป็นกฎหมายต่อไป เพราะพระราชบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้มีสิทธิใน
 อสังหาริมทรัพย์ ซึ่งถูกเวนคืนได้รับเงินชดเชยเป็นค่าทำขวัญ แม้
 ผู้มีสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนจะไม่พอใจหรือไม่ตกลงแห่ง
 ราคาค่าทำขวัญก็ดี ผู้ถือสิทธิในอสังหาริมทรัพย์นั้นยังมีสิทธิที่จะ
 ตกลงอนุญาโตให้เป็นผู้ตราค่าแห่งอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนนั้นได้
 ชาวเจ้าเห็นว่าผู้ถือสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนไม่มีการเสีย
 เสียเปรียบอย่างใด ก็กล่าวออกพระราชบัญญัติเป็นครั้งคราว เช่น
 ก่อน ๆ ทั้งเป็นกาวระคอกแห่งรัฐที่จะใช้กัน ๆ ให้เป็นประโยชน์แก่
 ประเทศชาติ เพื่อความเจริญแห่งบ้านเมือง และผู้ที่ถูกเวนคืน
 อสังหาริมทรัพย์นั้น ๆ ก็จะได้รับคามยุติธรรมแห่งพระราชบัญญัตินั้น
 ทั้ง ๆ กัน

ขุนเด่นาสดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดร้อยเอ็ด กล่าวต่อว่า ตามร่าง
 พระราชบัญญัตินี้ ชาวเจ้าเห็นพ้องด้วยกับรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง ควร
 จะรับหลักการไว้พิจารณา อีกอย่างหนึ่งว่าตามกฎหมายที่ดินของ
 เราแต่เดิมก็ได้บัญญัติไว้ว่าที่ดินทั้งหมดในพระราชอาณาจักรเป็นของ
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยพระบรมเดชานุภาพ หากได้เป็นของ
 ผู้หนึ่งผู้ใดไม่ และตามประเพณีของเราที่ได้ทำมาแต่ตั้งทางราช-
 การและรัฐบาลจะต้องกรทดินเมื่อไร ราษฎรก็ย่อมรู้ดีก็ขอว่าจะรับ
 ขวางไว้ไม่ได้ จะต้องคืนให้ เพราะราษฎรของเราส่วนใหญ่มาทมิทดิน
 อยู่เวลานี้ มีอยู่ ๒ ประเภท คือประเภทที่ ๑ ได้รับโฉนดที่ดินแล้ว

จึงจะเรียกว่าได้กรรมสิทธิ์ แต่ถึงแม้ทางรัฐบาลจะต้องการใช้ใน
 ราชการซึ่งเป็นประโยชน์ของแผ่นดินแล้ว ก็ย่อมจะรื้อและก็จะยอมจะ
 เว้นคืนให้ได้ และประการที่ ๒ โดยส่วนมากเป็นทศนมือเปล่า ซึ่ง
 ราษฎรยังไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นแล้ว จะมีได้ก็เพียง สิทธิครอบ
 ครองเท่านั้น ถึงอย่างไรก็ดี พระราชบัญญัติฉบับนี้ข้าพเจ้าเชื่อว่าจะไม่
 เป็นการกระทบกระเทือน ซึ่งจะทำให้ราษฎรตื่นเต้นอย่างหนึ่งอย่างใด
 ถึงที่ท่านสมาชิกกล่าวได้ว่า อาจจะเป็นเหตุให้ราษฎรเกิดกระด้าง
 กระเดื่องว่ารัฐบาลจะใช้อำนาจยึดเอาที่ดินทั้งหมดนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่า
 เป็นไปไม่ได้ เพราะเหตุว่าราษฎรทั้งหมดในประเทศสยามของเรา
 รู้ดีตามที่ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือรัฐบาลของพระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีสิทธิเห็นอธิปไตยของราษฎร อีกอย่างหนึ่งหมาย
 ความว่าจะเรียกเอาสิ่งหาวิมทรพม์มาใช้เพื่อสาธารณประโยชน์เมื่อ
 ไรก็ได้ และหลักกฎหมายนี้เป็นหลักกฎหมายวางไว้ โดยทั่ว ๆ ไป
 เพื่อให้ราษฎรรู้สึกดีขงกันว่าแต่ก่อนเคยด้วยซ้ำ ถ้าหากว่าเขาถูก
 เว้นคืนที่ดินแล้ว เขาจะได้รับค่าทำขวัญอย่างไร เราก็ได้วางหลัก
 ลงไปแล้วว่า มีสิทธิที่จะได้อย่างนั้นอย่างนั้นตามทบัญญัติไว้ในพระ
 ราชบัญญัตินี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าราษฎรยังจะมีความรู้สึกดีขงดินขง
 ทั่วๆ ไป เพราะว่าแต่ก่อนเรามีได้วางหลักการทั่ว ๆ ไป
 อย่างไร เมื่อรัฐบาลจะเรียกคืน จะให้ค่าทำขวัญเท่าไรก็ได้ แต่ถึง
 อย่างนั้นตามทรัฐบาลได้ปฏิบัติก็มีได้ทำดีดีดีดีหัว ก็จะต้องมีความ

เห็นหรือวินิจฉัยว่าราคาตามตลาดซื้อขายกันนมเท่าไรอย่างนั้นเป็นต้น
เท่าที่หลักการในพระราชบัญญัตินี้ ข้าพเจ้าพิจารณาเห็นว่า ท่าน
รวบรวมมาจากหลักเดิมนี้เอง เพื่อวางไว้ในที่แห่งเดียว และ
ประกอบกับการค้นหาจะได้ง่าย และประกอบกับเป็นหลักวิชาการใน
ทางหลักกฎหมายต่อไปด้วย ความเห็นของข้าพเจ้าเห็นว่าไม่ควรจะ
ปล่อยไว้อย่างเดิม ควรที่จะรับหลักการนี้ไว้วินิจฉัยต่อไป

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าวถึง
พระราชบัญญัตินี้ว่า ข้าพเจ้าได้ตรวจเทียบ เห็นว่า ไม่เป็นการซึ่งจะทำให้
ให้ราษฎรสงสัยไปอย่างอื่น เพราะว่าราษฎรทั้งหลายย่อมรู้จัก
อสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน นนเป็น ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ตามที่เข้ามาซึ่งหลายอธิบายมานั้น ข้าพเจ้ารู้จักเช่นนั้น และราษฎร
ของข้าพเจ้าก็รู้จักเช่นนั้นเหมือนกัน เมื่อกฎหมายนี้ได้วางหลักการ
โดยให้สิทธิในการที่จะร้องเรียกในราคาทรัพย์สินได้เช่นนั้น ก็ไม่เห็นว่าจะ
จะเป็นการขัดอะไร ข้าพเจ้าเห็นว่าควรที่จะรับหลักการได้ และขอให้
ลงมติ

ร.อ. ชูนิรันทรชัย ร.ต. เนตร์ พูนวิวัฒน์ รับรอง

หลวงนาถนิตินาถ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยภูมิ กล่าวถึง
ขอประทานโทษที่การจะลงมติข้าพเจ้าก็เห็นว่าจะต้องลงแน่ แต่ทว่า
เราอยากจะได้มติที่แท้จริง คือว่าถ้าเราอภิปรายกันน้อยไป รับลง
มติ ผลที่ได้จะไม่ดีประดังค์ ขอประทานโทษท่านที่เดินออกก่อนข้าพเจ้า

คือขอประชุมความปัญหาเฉพาะที่เรากำลังผจญเฉพาะหนาน ข้าพเจ้า
ก็คิดว่ามีอยู่นิดเดียว คือว่าคนรัฐบาลเดินขอพระราชบัญญัติอันหนึ่ง
เขามาว่า พระราชบัญญัติชนบทนี้ เราเคยได้ออกกันเป็นครั้งคราว
ออกร้อยละบับพันละบับ จะต้องการอะไรกันที่หนึ่งก็จะต้องออกกัน
ที่หนึ่ง บัดนี้เราจะวางหลักการทำงานอันนี้ไว้เสียให้ถาวรแล้ว ก็ถ้าจะ
ต้องการทำอะไรกันลงไปก็ เราก็ออกเป็นกติกาย่อยน้อยๆ ไม่ต้อง
ออกมากตั้ง ๘ หน้า ๙ หน้า ๑๐ หน้า ๒๐ หน้า แล้วจะต้องออกกันอีก ออก
แล้วออกอีก ความเข้าใจของข้าพเจ้ามีเท่านี้ เพราะฉะนั้นในการที่
เราจะตกลงกันในชนบทเราจะออกกฎหมายอย่างนั้นหรืออย่าง ถ้า
หากว่าเราจะไม่มีก็ไม่ต้องรับหลักการ ถ้าหากว่าเราจะมีอย่างนั้นก็ของ
รับหลักการ และจะได้พิจารณาอันต่อไปเพื่อที่จะแสดงความเห็นของ
ข้าพเจ้าในการลงมติต่อไปนั้น โดยเฉพาะตัวข้าพเจ้าเองเห็นว่า ที่
ท่านสมาชิกบางท่านคัดค้านและวิตกนั้น มีอยู่ในเรื่องขอพระราช
บัญญัติบ้างว่าดูใหญ่โตนัก ราษฎรเห็นเขาจะตกใจ นอนหนึ่ง และ
ข้อความในพระราชบัญญัตินั้นเป็นท่านเองว่าจะเอาที่ดินของราษฎรมา
เป็นของรัฐบาล อย่างนั้นเป็นต้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเหตุที่คัดค้านอย่าง
นี้ไม่สำคัญเลย ถ้าท่านทั้งหลายพิจารณาให้ดีแล้ว คือว่าในเรื่องขอ
พระราชบัญญัติก็ดี หรือว่าข้อความในพระราชบัญญัติก็ดี รัฐบาล
เดินขอที่เราแก้ไขกันได้ เมื่อตั้งให้กรรมการแล้ว เราจะแก้ไข
อย่างไรก็ได้ แต่หลักการมีว่าเราจะมกนหรือขง เมื่อมันแล้วจะมีรูป

ไหนอย่างไร มันจะเป็นเรื่องหนึ่ง ท่านไม่ต้องวิตก ส่วนข้าพเจ้า
ก็รู้สึกอย่างท่านเหมือนกัน ในขณะนี้เราควรจะได้มีอย่างนั้นหรือไม่
โปรดฟังเหตุผลข้าพเจ้าสักเล็กน้อย คือว่าการออกกฎหมายให้เป็น
สิ่งถาวร ข้าพเจ้าเคยคิดมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว เพราะฉะนั้นตั้งใจ
ของข้าพเจ้าที่รัฐบาลเดนมาร์ก เราจะออกกฎหมายบังคับเอาที่ดินของ
ราษฎรเราก็ออกปัจจุบันทันด่วนนั้น ข้าพเจ้าเรียกว่าเป็นการเสียหาย
คือผู้ทรงสิทธิ คือราษฎร ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นการเสียหายแก่
ราษฎร เพราะถ้าพรอศพรากออกไป ไม่ทันคิด ราษฎรไม่ได้ว่า
จะเอาเมื่อไร อย่างนี้ และอีก ๓ ปีและ ๓๐ ปีข้างหน้า และรูปการนั้น
จะเป็นอย่างไร ก็ไม่ทราบ ก็เมื่อรัฐบาลวางหลักการ เช่นนี้ แล้ว
ราษฎร จะได้รับ ดีกว่า สิทธิกรรมสิทธิ์ในที่ดินของเรา อาจจะถูกเปลี่ยนแปลง
ด้วยวิธีราชการอย่างนี้ ในทำนองนี้ด้วยลักษณะอย่างไร เขาย่อม
จะรู้ ได้ล่วงหน้าก่อน ๘ ปี ๓๐ ปี ผลดีนั้นจะได้มีแก่ประชาชนและผู้
ทรงสิทธิอื่น ข้าพเจ้าเห็นว่ามันเสียหายเลย กัดมันจะดีเสียอีก เขาจะได้รับ
หน้าที่สิทธิของเขา จะได้ผลเสียผลอย่างไร นี่เป็นประการหนึ่ง และ
อีกประการหนึ่งที่เรากำลังกระหายอยู่ในเวลานี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าท่านผู้
มีเกียรติทั้งหลาย เวลานี้ คงจะรู้สึกได้ว่า ถนนหนทาง และการคมนาคม
ของเรายังขาดอยู่มากนักทศพระราชาอาณาจักร ยกเว้นแต่พระนครเท่า
นั้น เวลานี้เรากำลังอยากได้ สิ่งเหล่านี้ ข้าพเจ้าขอกล่าวที่เรากำลัง
อยากได้ให้ถี่ถ้วนทีเดียว แต่ว่ากฎหมายนี้จะสนับสนุนให้ความประสงค์

ของเรานรวกเร็วและระดัคตวทงประชชนและรัฐบอด ทำไมเราจะไม
 เขาเมื่อเราเห็นผลอยางนแลว ขาพเจาคิดวาเมื่อทานไตรีตรองคแลว
 จะเห็นวาเราจะไมรับหตุการเข่นนไมถูกเลย ด่วนที่เราจะแกไขให
 รูปวางและช้คความอยางไรเพื่อไมใหตกใจกันแลว ขาพเจาเห็นว่า
 หตุการนสนสมควรจะรับไวได้

นายสวดีศ ยูวเวศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าววา
 เรื่องกรรณัติทช้ดิน ซึ่งเดิมเคยเขาใจกันตามกฎหมายเกาที่วา แคว้น
 แคว้นดินแดนของกรุงศรีอยุธยาเป็นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 โดยตรง บัดนี้สมควรจะเขาใจกันหรือยังอยางที่ขาพเจาเขาใจใหม่แลว
 คืออาศัยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยามนั้นเองบัญญัติวา อานา
 จอธิปัตย์ยอมอยู่แก่ปวงชนชาวสยามทงหลาย เพราะฉะนั้นจึงเขา
 ใจใหม่โดยนัยนี้ คือสมัยก่อนอานาจอธิปัตย์อยู่แก่กษัตริย์ ที่ดินก็
 เป็นของกษัตริย์ แต่เดี๋ยวนอานาจอธิปัตย์เป็นของปวงชน ที่ดินก็ยอม
 เป็นของปวงชนด้วยโดยไม่มีปัญหา และสมควรทำความเข้าใจกันได้
 วา แคว้นแคว้นแดนสยามเป็นของปวงชนโดยอานาจประชาริปัตย์ และ
 เราควรจะได้กฎหมายพันสมัยเสียได้ จึงเป็นอันวาไม่ตองกังวลใน
 ชอน ควรจะพิจารณาแต่เพียงพระราชบัญญัติซึ่งจะค้คอานาจของ
 สภาฯ หมายความว่า เป็นอานาจควบคุมแผ่นดินของราษฎรจริงหรือ
 ไมเท่านั้น ที่ขาพเจาได้เสนอก็ค้คานในเรื่องนี้ ขาพเจาก็ยังจะนึกวา

ท่านสมาชิก บางท่าน ยังไม่เข้าใจ ข้อความใน การที่ ข้าพเจ้า คัดค้าน
 ข้าพเจ้าคัดค้านในเรื่องหลักการบางอย่าง ที่เราต้องการจะให้
 กฎหมายทั่วไปในการจัดซื้อและเวนคืนอสังหาริมทรัพย์นั้น ข้าพเจ้า
 เห็นพ้องด้วย แต่ว่าพระราชบัญญัตินี้เอง เราออกไปโดยไม่ได้
 พิจารณาให้ถี่ถ้วน เราจะถูกคัดทอนทรัพย์สินของเรา คือของสงฆ์
 ซึ่งเป็นของราษฎรนั่นเอง ตามมาตรา ๖ ของถ้อยคำอีกคนหนึ่งว่า
 เมื่อรัฐบาลได้ตกลงจะกระทำกิจการใดอันเกี่ยวแก่สาธารณูปโภค แต่
 ยังมีได้ทำการสำรวจที่ ๆ เจาะจง ให้แน่นอนไซ้ จะได้ขอพระราช
 กฤษฎีกา เช่นนี้ หมายความว่ารัฐบาลจะไปทำเสียเองโดยไม่ออก
 เป็นพระราชบัญญัติเหมือนแต่ก่อน เช่น อย่างที่ว่า จะคัดถนนหนทาง
 จากกรุงเทพฯ ไปดอนเมือง ซึ่งสงฆ์ได้คัดค้านว่าจะใช้เงินไปเท่าใด
 และสมควรหรือไม่ แต่ว่าถ้าจะออกเป็นพระราชกฤษฎีกาแล้ว ข้าพ
 เจ้าเห็นว่าพวกเราก็ไม่มีโอกาสได้คัดค้าน ได้สวน และได้ถามรัฐ
 ชาติ เป็นการเอาอำนาจของเราไปเสีย เพราะฉะนั้นขอให้พิจารณา
 ดูท่านของนวด

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
 กล่าวว่า ในเรื่องนั้นสมาชิกบางท่านยังข้องใจ แต่คงรับอยู่ด้วยกัน
 ว่าควรจะออกกฎหมายนี้รวบรวมไว้ แต่ว่ามีบางอย่างที่ท่านทักท้วง
 เช่น นามพระราชบัญญัติ ซึ่งมาจาก พระราชบัญญัติ ซึ่งภาษาฝรั่ง
 เรียกว่า เอกซ์โพรปริเอชัน ลอว์ (Expropriation Law) คือ เอามา

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา กล่าว ว่า ตามที่ท่านรัฐมนตรีได้อธิบายมานั้น ข้าพเจ้าเองก็เข้าใจเช่นนั้น คือ บทักษัต้อยู่เช่นนั้น มาตรา ๖ นั้นให้อำนาจออกพระราชกฤษฎีกาเพื่อ จะรักษาแนวถนนและรักษาอสังหาริมทรัพย์ อย่าให้ใครไปซื้อเพื่อ จะขึ้นราคามาโยงรัฐบาลภายหลัง รัฐบาลเป็นของเรา เมื่อคนเช่นนั้น ไปโยงรัฐบาล ก็เท่ากับโยงราษฎรนั่นเอง คือเงินของราษฎรนั้น เองที่จะออกไปมากมาย ชื่อนั้นไม่เห็นว่าจะต้องตั้งดี มาตรา ๖ นี้ก็ ชัดเจนอยู่แล้ว ที่ไหนที่ได้วางพระราชกฤษฎีกาไว้แล้วก็มีมาตรา ๘ ออกเป็นกฎหมายอยู่ ข้าพเจ้าจึงไม่เห็นว่าจะจำเป็นที่จะคัดค้านในหลักการนี้เลย จึงข้าพเจ้าขอเสนอให้ลงมติว่าให้รับหลักการ

ว.อ. ขุนนิรันดรชัย รับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า ท่านจะเสนอให้อภิปรายต่อไปหรือไม่

หลวงวณิชสิทธิ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าว ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะทำอภิปรายต่อไปอีกเล็กน้อย เพราะเป็นปัญหาสำคัญอยู่บ้าง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า ไม่มีผู้ใดรับรอง

มีสมาชิกยกมือรับรอง ๒ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า ข้าพเจ้าประกาศแล้ว ไม่มีผู้ใดรับรองเป็นอันตกไป ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะทำอภิปรายแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้พิจารณา . . . . .

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าขอเรียนตักทิกหน่อยว่า เรื่องนี้ค่าหลวงวณิธิฯ ไซ้ได้
ประการหนึ่งก็มีผู้รับรอง ถึงจะไม่มีผู้ใดรับรองก็ตาม เมื่อมีคนเสนอ
ขึ้นในทางคดีบ้าน ฝ่ายบ้านไม่จำเป็นจะต้องมีผู้รับรอง การบ้านไม่
ไซ้ยุติ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า นี่เป็นการเสนอยุติ มี
ผู้เสนอยุติอีกทีว่าให้อภิปรายต่อไป ก็จะต้องมีผู้รับรองเช่นเดียวกัน

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า การคัดค้านยุติกันนี้ไม่ควรจะเป็นยุติ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า เป็นคำเสนอ ยุติ อีก
ทีหนึ่ง

หลวงวณิธิปริษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่่า
ถ้าเช่นนั้นขอให้งมติว่าควรจะมีอภิปรายแล้วหรือยัง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ไม่มีใครรับรองยุติของ
ท่านเมื่อกัน ยุติของท่านก็ไม่มีค่า

หลวงวณิธิปริษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่่า ขอ
ประธานโทษ เมื่อท่านผู้นั้นเสนอให้งมติ ข้าพเจ้าก็ค้านว่าไม่ควร
ตงมติ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ผู้เสนอให้งมติ มีผู้รับ
รอง แต่คำค้านของท่านไม่มีผู้รับรอง ข้าพเจ้าเห็นว่าตกไปแล้ว

ขุนประเจตคุณพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพิษณุโลก กล่าววาท
 ธรรมีกถาเสนอให้ลงมติเสนอขึ้นมาในที่ประชุมแล้ว แล้วสภาฯ ยังไม่
 ลงมติว่า ควรจะลงมติตามที่ผู้เสนอนั้นหรือไม่ แล้วจะควรมอบให้
 รับผิดชอบการนั้นไม่ถูก

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววาท ก็ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ท่าน
 จะคัดค้านหรือไม่ว่าอย่าเพิ่งลงมติ ข้าพเจ้าจะได้ให้ลงมติว่าควรจะ
 ให้ลงมติหรือยัง

ขุนประเจตคุณพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพิษณุโลก กล่าววาท
 ท่านประธานจะทราบไม่ได้ว่าบุคคลที่มีสมาชิกคนหนึ่งเสนอมานั้น เป็น
 มติของที่ประชุมทั้งหมด

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววาท ก็เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน ก็
 เป็นอันว่าถือตามนั้น ข้อบังคับเป็นเช่นนั้น ถ้ามีผู้ใดคัดค้าน ก็ให้
 เสนอว่าขอให้เปิดอภิปรายต่อไป

หลวงจวนทิปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสกลนคร กล่าววาท
 เมื่อมีผู้เสนอก็จ่าเป็นจะต้องลงมติว่า จะลงมติได้หรือยัง ไม่ใช่ว่าจะ
 คืบไปถึงว่า จะลงมติรับผิดชอบการแล้วหรือยัง จะต้องลงมติตามข้อ
 เสนอของผู้เสนอเสียก่อน ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าไม่เคียง ขอให้ลงมติตาม
 ข้อเสนอของผู้เสนอเสียก่อน จะคืบไปถึงวาระที่ ๒ เดียวทีเดียวไม่ได้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าววาท ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะลง
 มติได้แล้วในการเปิดอภิปรายนี้ โปรดยกมือ

มีสวัสดิกยกมือ ๕๑ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะมี
อภิปรายต่อไป โปรดยกมือขึ้น

มีสวัสดิกยกมือ ๒๗ นาย เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้ มีอภิปราย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ข้าพเจ้าจะให้ลงมติว่าควร
จะให้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้ พิจารณาหรือไม่ ท่าน
ผู้ใดเห็นว่าควรจะได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้ พิจารณา
โปรดยกมือขึ้น

มีสวัสดิกยกมือ ๑๘ นาย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่ายังไม่ควร
จะได้รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้ พิจารณา โปรดยกมือขึ้น

มีสวัสดิกยกมือ ๘ นาย เป็นอันว่าที่ประชุมลงมติให้รับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้ พิจารณา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า บัดนี้ขอให้ตกลงกำหนด
เวลาแปรญัตติและจะส่งให้กรรมาธิการชุดใหม่ เวลานี้มีกรรมาธิการ
ตามญัตติ ๓ ชุด ซึ่งไม่มีงานทำ ข้าพเจ้าใคร่จะเสนอว่าขอให้ส่งไปให้
กรรมาธิการชุดที่ ๑ เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้าน จะได้ถือเอาที่ประชุม
อนุมัติ บัดนี้ขอให้ตกลงเวลาแปรญัตติ

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎร จังหวัด นราธิวาส กล่าวว่า
ข้าพเจ้าขอเสนอ ๓ วัน

มีดมาชิกรับรอง

นายทองม้วน อัครถกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าขอเด้นขอ ๑๐ วัน

นายแทน วิเศษสัมบัติ รับรอง

นายทองอยู่ พุฒพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าว
ว่า พระราชบัญญัตินี้เป็นพระราชบัญญัติสำคัญ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอ
เด้นขอแปรญัตติ ๑๕ วัน

ขุนจรเขานินเดศน์ รับรอง

นายทองม้วน อัครถกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าขอถอน

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กล่าว ว่า
ข้าพเจ้าขอถอน

ทั้งการแทนประชาชนสภาฯ กล่าว ว่า เป็นอันว่าเหลือรายเคียว
๑๕ วัน ไม่มีผู้ใดคัดค้าน เป็นอันว่าให้ส่งแปรญัตติได้ภายใน ๑๕ วัน
ระเบียบวาระที่ ๕ กระทั่งถามซึ่งรัฐบาลเตรียมจะตอบในสภาฯ ๑. ของ
พระศรการวิจิตร เรื่องภาษีสินค้าพ่นเมืองที่เกิดขึ้นภายในเขตต์ ๒๕
กิโลเมตร และเรื่องการเก็บภาษีศุลกากรภายในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตร

น.ท. พระศรการวิจิตร ร.น. ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐบาลดังต่อไปนี้ คือ ๑. สินค้า

พื้นเมือง เช่น ชาว กะเหรี่ยง ยะลา และเครื่องปั้นดินเผา ดั้งของ
 เหล่านี้ซึ่งเกิดขึ้นภายในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตร ของสยาม เมื่อราษฎรจะ
 นำ สิ่งของ เหล่านี้ เข้าไป ขายใน เขตต์แดน ของ ฝรั่งเศส ภายใน ๒๕
 กิโลเมตร เหตุไรจึงต้องเสียค่าภาษีในสินค้าที่กล่าวนี้ด้วย ๒. สินค้า
 พื้นเมืองของฝรั่งเศส เช่น ครั่ง ยะลา ลูกกระพอน ดีเยี่ยม แก่นคุณ
 หมากแห้ง เหล่านี้เป็นต้น เมื่อราษฎรทางฝรั่งเศสนำเข้ามาขายใน
 เขตต์แดนของสยาม เหตุไรจึงไม่ต้องเสียค่าภาษี ๓. สุราชนิด
 ต่าง ๆ ซึ่งราษฎรทางฝรั่งเศสนำเข้ามาในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตรของสยาม
 จะต้องเสียค่าภาษีหรือไม่ และจะผิดแก่กฎหมายของเราอย่างไรบ้าง

นายกรัฐมนตรีกว่าว่า (๑) สินค้าพื้นเมืองที่เกิดขึ้นภายใน
 เขตต์ ๒๕ กิโลเมตรของสยาม เมื่อนำไปขายในฝรั่งเศส เหตุใดจึง
 ต้องเสียภาษี สินค้าต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตรของสยาม
 นั้น เมื่อนำเข้าไปทางพรมแดนแม่น้ำโขงเพื่อจำหน่ายในเขตต์ฝรั่งเศส
 ไม่ต้องเสียภาษีศุลกากร เพราะตามหนังสือสัญญาระหว่างสยามกับ
 ฝรั่งเศส ฉบับลงวันที่ ๓ ตุลาคม ร.ศ. ๑๑๒ (ค.ศ. ๑๘๘๓) ข้อ ๕
 ซึ่งยังเป็นอนุไซอยู่ฉบับนี้ มีความตอนหนึ่งว่า ฝ่ายฝรั่งเศสรับจะไม่
 เก็บภาษีศุลกากรในส่วนสิ่งของซึ่งเกิดขึ้นภายในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตร
 จากฝั่งขวาของ แม่น้ำโขง แต่ข้อ ยกเว้น ตามสัญญา ข้อนี้ ยกเว้น
 เฉพาะ ภาษี ศุลกากร เท่านั้น หากขอบไป ถึงภาษีอื่น ๆ ที่มีใช้ ภาษี
 ศุลกากร เช่น ภาษีการบริโภคร้อยไม่ ส่วนที่ว่าสินค้าเช่นว่านี้ต้องเสีย

ภาษีนั้น ไม่ปรากฏว่า เดียภาษีอะไร ถ้าเป็นภาษีสั้นๆ ที่มีใช้ภายใน
 ศุภกากรแล้ว ฝ่ายฝรั่งเศสก็มีสิทธิเก็บได้ ไม่ขัดต่อสัญญา แต่ถ้
 เป็นภาษีสุภกากรแล้วสินค้า เช่นว่านั้นไม่ต้องเสียภาษีสุภกากร หาก
 ต้องเสียภาษีสุภกากร ก็คงเป็น เพราะเหตุว่า ไม่มีใบกำกับสินค้าไป
 แสดงให้เจ้าพนักงานฝรั่งเศสทราบว่าเป็นสินค้าที่เกิดภายในเขตต์ ๒๕
 กิโลเมตรของสยาม ถ้ามีใบกำกับสินค้าเช่นว่านั้นไปแล้ว ปรากฏว่า
 เจ้าพนักงานฝรั่งเศสไม่เรียกเก็บภาษีสุภกากร (๒) สินค้าพื้นเมือง
 ของฝรั่งเศสนำเข้ามายาในสยาม เหตุไรจึงไม่ต้องเสียภาษี สินค้า
 พื้นเมืองของฝรั่งเศสนำเข้ามายาในเขตต์สยามทาง พรหมแดนแม่น้ำโขง
 นั้น ถ้านำเข้ามาขายภายในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตรของสยาม ไม่ต้องเสีย
 ภาษีสุภกากร แต่ถ้านำเลยเข้าไปขายณที่ที่อยู่นอกเขตต์ ๒๕ กิโลเมตร
 แล้ว อาจถูกเรียกเก็บภาษีสุภกากรได้ ทั้งนี้เพราะตามข้อ ๕ แห่ง
 หนังสือสัญญา ระหว่าง สยามกับฝรั่งเศส ฉบับที่กล่าวข้างต้น ฝ่าย
 สยามยอมรับว่าจะไม่ เก็บภาษีสุภกากร ภายใน เขตต์ ๒๕ กิโลเมตรนั้น
 หนึ่ง ข้อยกเว้นตามสัญญาข้อนี้ ยกเว้นเฉพาะภาษีสุภกากรเท่านั้น
 หากครบไปถึงภาษีสั้นๆ ที่มีใช้ภายในศุภกากร เช่นภาษีสภายในด้วยไม้
 (๓) สุราต่าง ๆ ซึ่งราษฎรทางฝั่งฝรั่งเศสนำเข้ามายาในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตร
 ของสยามต้องเสียภาษีหรือไม่ และจะผิดแก่กฎหมายของเรา
 อย่างไรบ้าง สุราต่าง ๆ ที่นำจากฝั่งฝรั่งเศสเข้ามาพรหมแดนแม่น้ำโขง
 เข้ามาจำหน่ายภายในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตรของสยามนั้น ไม่ต้องเสียภาษี

ผู้คัดการ ทงนักเพราะเป็นพันชกรณที่ฝ่ายเราได้รับไว้ตามข้อ ๕ แห่ง
หนังสือสัญญาฉบับฝรั่งเศสฉบับที่กล่าวแล้ว การที่ฝ่ายเราไม่เก็บภาษี
ผู้คัดการในเขตต์ ๒๕ กิโลเมตรของเรานั้น ไม่ผิดกฎหมาย เพราะเป็น
ไปตามความในหนังสือสัญญาทางพระราชไมตรี

น. ท. พระศรีการวิจิตร ร. น. ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครพนม
กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอซักถามอีกสักเล็กน้อย ในเรื่องการทำใบรับรอง
ของเจ้าพนักงานทางฝ่ายสยามนี้ได้เคยกระทำกันอยู่แล้ว แต่ว่าทาง
ฝ่ายเจ้าหน้าที่ของทางฝรั่งเศสยังไม่เข้าใจในความหมายของเรา เช่น
สินค้าเข้าไปขายในเขตต์แดนฝรั่งเศสก็ได้นำใบสำคัญของเจ้าพนักงาน
ไปชี้แจงต่อเจ้าพนักงานทางฝรั่งเศส แต่ฝรั่งเศสไม่รับรู้ในใบสำคัญ
เหล่านั้นบางทีถึงกับได้ฉีกหรือทำลายเอกสารเหล่านั้นเสีย ไม่ทราบว่า
รัฐบาลจะจัดการอย่างไรบ้างหรือไม่ และจะคิดทำข้อตกลงกับฝรั่งเศส
อย่างไรหรือไม่

นายถวิลมตรี กล่าวว่า ในเรื่องนี้ไม่ปรากฏมาที่รัฐบาล แต่
ว่าถ้าผู้แทนได้ทราบเรื่องอย่างไรแล้ว โปรดนำข้อความเหล่านั้นมา
เสนอต่อรัฐบาล มาชี้แจงต่อรัฐบาล รัฐบาลจะได้จัดการให้

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า กระทั่งรายที่ ๒ ของหลวง
วรมณีปริชา เรื่องขอพระราชทานตราตอบแทนความดีความชอบ

หลวงวรมณีปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าวว่า
ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามรัฐบาลว่า รัฐบาลจะไม่มีนโยบายขอพระราช-

ทานตรา เพื่อเป็นเกียรติยศตอบแทนความดีความชอบของข้าราชการ
ผู้กระทำคุณความดีต่อชาติบ้านเมืองหรืออย่างไร หรือถ้าเห็นว่า
ของเก่าไม่ดีพอ ก็ประกาศยกเลิกเสีย แล้วสร้างของใหม่ทดแทน
และวางกำหนดกฎเกณฑ์การกราบบังคมทูลขอพระราชทานไว้ อย่า
ให้พร่าเพรีอ

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ เรื่องรัฐบาลได้ตั้งกรรมการขึ้น
พิจารณาเรื่องการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์คณะหนึ่งแล้ว
แต่กำลังพิจารณาอยู่

หลวงจวนนิติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดัดกนคร กล่าวว่
ขอประทานโทษ พิจารณาว่าอะไร

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ พิจารณาว่า อะไรที่ไม่เรียบร้อย
อะไรที่ควรจะทำให้เรียบร้อย แต่ก็วางหลักเกณฑ์เสียให้ถูกต้อง
ว่า อย่งไรจะได้รับอย่งไหน ชนิดไหนให้เหมาะ พิจารณาอย่งนั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ กระทู้รายที่ ๓ ของหลวง
นรินทรประดาตร์เวช เรื่อง (ก) เรื่องส่งนักเรียนไปศึกษาเรื่อง
ผลไม้ ในต่างประเทศ (ข) เรื่องบอกราคาคืนของพริกไทยโดย
ทางโทรเลข (ค) เรื่องผู้ตุกรค้าของสยามไปยังต่างประเทศ
(ง) เรื่องส่งนักเรียนไปเรียนการลุดงแร่ ครอบครั ต่างประเทศ

หลวงนรินทรประดาตร์เวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดัดจันทบุรี กล่าว
ว่ ๓. รัฐบาลดำริหรือย่งที่จะส่งนักเรียนไปเรียนวิชาผลไม้ยังต่าง

ประเทศ เพราะประเทศเรา การเพาะปลูกเป็นกะดุกต้นหลัง เช่น
 จังหวัดจันทบุรีของข้าพเจ้า ราษฎรได้ทำการเพาะปลูกผลไม้เป็น
 อาชีพทางจังหวัด จึงจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องรับเพาะผู้ชำนาญการ
 พิเศษชนิดนี้ได้ เพราะเท่าที่ได้ทราบ เจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญการของเรา
 ในแผนกนี้ยังไม่มี ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้สินค้าต่างประเทศในประเภท
 ผลไม้ต่าง ๆ ได้ไหลมาเทมายังประเทศสยามซึ่งเป็นประเทศเพาะปลูก
 แท้ ๆ อย่างน่าใจหาย ตามสถิติของกรมศุลกากรปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ผล
 ไม้ต่างประเทศได้ไหลเข้ามาสู่สยามถึง ๕๓๖,๕๓๕ บาท ส่วนของเรา
 ที่ออกไปนอกประเทศ พ.ศ. ๒๔๗๖ เพียง ๓๖๖,๘๘๒ บาท เมื่อคิด
 เทียบกันแล้ว ผลไม้เข้ามามากกว่าที่เราส่งออกไปถึง ๑๖๙,๖๕๓ บาท จึง
 ควรประเทศเราจะต้องรับแก้ไข โดยเพาะให้คนของเรามีความรู้ความ
 ชำนาญในเรื่องนี้ยิ่งขึ้น จึงขอทราบจากรัฐบาลได้คำวิติตามกะที่ ตามนี้
 หรือยัง

พ.ร.ต. พระยาศรยุทธเดณี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 เศรษฐกิจการ กล่าวจ้่า รัฐบาลขอตอบว่า กระทรวงนี้ได้เห็นความ
 สำคัญในเรื่องนี้อยู่เหมือนกัน จึงได้ส่งงบประมาณส่งคนไปเรียน
 นอกประเทศหน้าทกรมเกษตร รวม ๘ นาย และส่งไปเรียนเฉพาะ
 วิชาประเภทนี้ ๓ นาย เจ็ดคนเรื่องไปตกอยู่ที่ ก.พ. ยังไม่ทราบว่าจะมี
 เงินอนุญาตให้หรือไม่ อย่างไรก็ตามก็ดี กระทรวงนี้มิได้ละเลย โดยจะ
 ได้ดำเนินการเฉพาะเรื่อง คือหาผู้ต่างส่งผลไม้ให้ออกไปนอกประเทศให้
 เป็นตำแหน่งต้นชั้น บำรุงผลไม้ให้เป็นผลดียิ่งขึ้น

หลวงนรินทร์ประดาตรีเวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่า ขอชกักรัฐบาลว่า ที่ส่งนักเรียนไปนั้นจะได้สำเร็จกลับมาเมื่อใด
และตั้งไปประเทศไหน

พ.ร.ต. พระยาศรัยทนต์เดณี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐการ กล่าวว่า ถ้าไต่ถามประมาณแล้ว จะชี้แจงเรื่องนี้โดย
ละเอียดได้

หลวงนรินทร์ประดาตรีเวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่า ข้อ ข. ขอทราบว่ามีรัฐบาลค้าหรือยังที่จะบอกราคาขั้นต่ำของ
พริกไทยโดยทางโทรเลขเช่นเดียวกับที่รัฐบาลได้บอกราคาข้าวด้วยเดี๋ยวนี้
ทั้งนี้เพราะราษฎรชาวสวนพริกไทยจังหวัดจันทบุรีได้รับความเดือดร้อน
มาก เนื่องด้วยพ่อค้าคนกลางกดราคา โดยชาวสวนพริกไทยไม่
ทราบราคาขั้นต่ำของตลาดพริกไทยอันแน่นอน จึงขอรัฐบาลได้บอก
ราคาขั้นต่ำของพริกไทย เช่นเดียวกับบอกราคาข้าวโดยเร็วด้วย

พ.ร.ต. พระยาศรัยทนต์เดณี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐการ กล่าวว่า ในเรื่องแจ้งราคาขั้นต่ำของพริกไทยให้ราษฎร
ชาวสวนพริกไทยทราบนี้ รัฐบาลมีความประสงค์ ให้ทราบราคาตลาด
อยู่เดิมขอ เช่นเดียวกับสินค้าประเภทอื่นๆ จึงได้ให้ ไซมอนราคา
เป็นรายสัปดาห์ ทั้งทางวิทยุกระจายเสียงและทางหนังสือพิมพ์ แต่
ที่รัฐบาลไม่แจ้งราคาพริกไทยทาง โทรเลขเหมือนแจ้งราคาข้าวนั้น
เพราะราคาพริกไทยไม่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วเหมือนราคาข้าว

หลวงนรินทร์ประดาตรีเวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่า ขอถามรัฐบาลว่าจะจัดการบอกราคาพริกไทยตามกะที่ถามนั้นจะได้
หรือไม่ เพราะเป็นการช่วยเหลือราษฎร เห็นว่าไม่เหลือปากว่าแรง
ที่จะทำไป กระทรวงเศรษฐกิจเป็นกระทรวงที่ต้องช่วยเหลือหลวง
ให้ราษฎร เพราะฉะนั้นตามกะที่ถามในชั้นขอทราบว่าจะทำหรือไม่

พ.ร.ต. พระยาศรัยทนต์ เสนอ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐกิจ กล่าวตอบว่า เท่าที่ได้สอบถามจากเจ้าหน้าที่มาแล้ว เห็นว่า
ราคาพริกไทยนั้นยังไม่ขึ้นรวดเร็วเหมือนอย่างอื่น เพราะฉะนั้นเท่าที่ได้
ประกาศทางหนังสือพิมพ์ก็ดี หรือทางโฆษณาก็ดี เมื่อท่านผู้แทน
เห็นว่ายังไม่เป็นการเพียงพอ จะขอรับเรื่องนี้ไปพิจารณา

หลวงนรินทร์ประดาตรีเวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่า ขอให้รัฐบาลตอบว่าจะให้ทราบเวลาไหน ข้าพเจ้าเร่งร้อนมาก
เพราะข้าพเจ้าได้ตั้งร่างพระราชบัญญัติเรื่องควบคุมการค้าพริกไทย
จนบัดนี้ยังไม่เห็นออกมา ตั้งแต่สมัยประชุมวิสามัญเดือนสิงหาคม
แล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อรัฐบาลไม่ทำเวลานั้นจะทำได้เวลาไหน ก็ขอรับ
ไปพิจารณานั้นข้าพเจ้ายังไม่เห็นด้วย จะรับไปก็ต้องตอบในสภาผู้แทน
ราษฎรว่าจะทำได้เวลาไหน จึงจะเป็นการสมควร

พ.ร.ต. พระยาศรัยทนต์ เสนอ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐกิจ กล่าวตอบว่า ในการที่ท่านผู้ถามอ้างมาถึงร่างพระราชบัญญัติ
พริกไทยนั้น แท้จริงก็เป็นนอกคำถามสำหรับเรื่องนั้นที่รัฐบาลจะต้อง

คอบอยู่เล็กน้อย ความจริงเรื่องนั้นถ้ามันได้ตั้งกรรมการชุดหนึ่ง
ไปพิจารณา ไม่ใช่รัฐบาลรับไป แล้วส่วนเรื่องที่จะตอบเรื่องโทรเลข
ทันทีหรือไม่นั้น ข้าพเจ้าตอบได้ว่า ไม่ได้ทันที แต่จะทำให้ได้เร็วที่สุด
ที่จะทำได้

หลวงนรินทรประจักษ์เขต ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่า ข้อ ค. รัฐบาลได้ตัวหรือยังที่จะตั้งตำแหน่งผู้ว่าการค้าของสยาม
ไปยังเมืองต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อหาตลาดสินค้าของไทยเรา อันจะ
เป็นการป้องกันสินค้าคนกลางที่คอยกดราคาหรือเปลี่ยนแปลงคุณภาพ
ของสินค้าเรา ทั้งจะได้ช่วยราคาสินค้าอันแน่นอนมาให้ทราบ เป็น
การช่วยเหลือการค้าของชาติเราให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น และได้ทราบ
ว่าเรื่องนั้นทางต่างประเทศได้ทำมาแล้ว โดยจัดตั้งผู้ว่าการค้าของเขา
แต่อยู่ในกองทัพในประทศนั้น.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ที่ท่านอ่านไม่มีที่ต้นฉบับ
ท่านไม่ได้ส่งกะทูนมา ไม่ตรงกับเรื่องที่มีอยู่

หลวงนรินทรประจักษ์เขต ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่า ตั้ง ไม่ตั้งจะมีอยู่ในระเบียบวาระนี้หรือ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ตั้งแล้วทำไมความไม่
เหมือนกัน

หลวงนรินทรประจักษ์เขต ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว

ว่า ขอทราบว่ามีรัฐบาลจะได้ตัววิจักเรื่องดังผู้ตุการค่าไปยังต่างประเทศ และมีนโยบายอย่างไรบ้าง

พ.ร.ต. พระยาศรัยทนต์นี้ ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ กล่าวว่ามีในเวลานี้รัฐบาลได้ตั้งผู้ตุการค่าของสยามไปประจำอยู่เมืองฮ่องกงคนหนึ่งแล้ว แต่เวลานี้ไปตรวจงานบางอย่างอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่น และ พ.ศ. หน้าคิดว่าจะส่งไปประจำถึงคิโปริอีกคนหนึ่ง และยังสามารถพยายามเพิ่มให้มีอยู่ประจำที่เมืองอื่น ๆ ค่อยไปอีก แต่ทั้งนี้ก็สุดแล้วแต่การเงินของประเทศจะอำนวย

หลวงวินทรประศาสตร์เวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าวว่ามีรัฐบาลตัววิ หรือยังที่จะส่งนักเรียนไปเรียนยังต่างประเทศเรื่องการถลุงแร่และตรวจแร่ อันจะนำประโยชน์มาสู่ประเทศของเรา

พ.ร.ต. พระยาศรัยทนต์นี้ ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจ กล่าวว่าการถลุงแร่และการตรวจแร่ นั้น กระทรวงนี้ได้ของบประมาณส่งไปเรียนวิชาตะหนึ่งนาย ยังไม่ทราบว่า ก.พ. จะอนุญาตหรือไม่ ซึ่งระหว่างนี้อยู่ในระหว่างพิจารณา

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ามี กะตุ่ควอนของนายเตียงไชยกาด

นายเตียง ไชยกาด ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่ามี กะตุ่ของข้าพเจ้าไม่เหมือนกะตุ่อื่น ๆ คือข้าพเจ้าไม่ได้ถามรัฐบาล ถามรัฐมนตรีบางท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถามเจ้าคุณนายก

ด้วย แต่ว่าที่ถามเจ้าคุณนายกฯ นั้น ไม่ได้เกี่ยวกับข้อความข้างบน
 ซึ่งจะไม่อ่านในต้น แต่ความมุ่งหมายสำคัญไม่ได้เกี่ยวกับเจ้าคุณ
 นายกฯ คือข้าพเจ้าจะขอถามตั้งแต่กะตุที่ ๑ ไป -กะตุที่ ๑ นั้นขอให้
 เจ้าคุณนายกฯตอบก่อน ส่วนกะตุต่อไปมีอยู่ในข้อความที่ข้าพเจ้าส่ง
 ไปยังคณะรัฐมนตรีนั้นแล้ว กะตุที่ ๓ ขอถามเจ้าคุณนายกฯว่า ทรัพย์สิน
 สัมบัติบางอย่างที่เป็นของพ่อค้าไทยอันสำคัญ ถ้าหากว่าจะต้องตก
 ไปเป็นของชาวต่างประเทศแล้ว รัฐบาล.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอโทษ ที่ท่านตกลงกับ
 ข้าพเจ้าไม่ใช่เช่นนั้น ถ้าเนาอยู่ที่

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า
 ว่า ถูกแล้วอย่างที่ข้าพเจ้าอ่านนั้น เป็นกอบมัททางโน้นส่งมาให้ และ
 ตกกลงจะไม่อ่านข้อความสำคัญข้างบน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ข้อ ๑ มีอยู่เช่นนั้น ทรัพย์สิน
 สัมบัติบางอย่างที่เป็นของพ่อค้าไทยอันสำคัญ เช่นสถานทูตอังกฤษ
 รัฐบาลก่อนๆ เคยช่วยเหลือ แต่ที่ท่าเรือห่างมากก็บ่น เหตุใดรัฐบาล
 จึงไม่ช่วย

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า
 ว่า ถูกแล้ว ข้าพเจ้าก็อ่านอย่างนั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่ตรงกัน ขอโทษ
 นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า

ว่า ถ้าอย่างนั้นอ่านใหม่ก็ได้ บางทีจะอ่านข้อความคลาดเคลื่อนบ้าง เพราะสำเนาขณะอื่น ข้าพเจ้าตั้งให้ผู้ช่วยเลขานุการไปพิมพ์ อาจจะไม่ตรงกันก็ได้

นายรัฐมนตรี กล่าวว่า ท่านเสนาบดีจะให้ข้าพเจ้าตอบ ข้าพเจ้าก็ตอบว่าทำไมข้าพเจ้าจะไม่ช่วยเหลือ ข้าพเจ้าช่วย แต่ช่วยไม่ให้ถูกทาง ถ้าเมื่อไม่ถูกทางแล้วข้าพเจ้าก็ช่วยไม่ได้ เพราะเงินไม่ใช่ของข้าพเจ้า เป็นเงินของราษฎรที่รัฐบาลได้มา เพราะฉะนั้นถ้าช่วยไม่ถูกทางแล้ว ข้าพเจ้าก็ต้องถูกราษฎรบ่ม เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะชี้แจงให้ท่านทราบว่าช่วยอย่างไร จะได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังชี้แจงต่อไป

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าวว่า ในปัญหาของคำถามที่ผู้แทนตั้งมานับพันกันทั้ง ๘ ข้อ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าอยากจะให้ถามทั้ง ๘ ข้อ แต่ก็ตอบรวมกันเสีย

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุดรธานี กล่าวว่า ก็จะได้ข้อถก แต่จะลำบากในการซักถาม ข้าพเจ้าก็ได้ตั้งใจจะถามเจ้าคุณรัฐมนตรีว่าการคลังเหมือนกัน แต่ว่าไม่ใช่ข้อที่ ๓ ข้อที่ ๓ นั้นขอถามเจ้าคุณนายถน ก้อนัน แล้วข้ออื่น ๆ จะได้ถามรัฐมนตรีคลัง แต่ที่คำถามรวม ๘ ข้อนี้ ถัดความจะไม่ติดข้อ เพราะอาจจะตอบไม่ตรงก็ได้ เพราะฉะนั้นขอถามเป็นลำดับไปตามวาระแต่ละระเบียบข้อบังคับ

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
ว่า ที่จริงเรื่องที่ถูกถามนั้นพัวพันกันตลอด แต่ข้าพเจ้าจะตอบเป็นข้อ ๆ
ก็ได้ แต่นอกจากนั้นต้องขอตอบความรวมในเบื้องต้นเสียก่อน ตาม
กระทู้ถามนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องแก่พระยาภักดีนครเสวี รัฐมนตรีช่วย
ช่วยเหลือในการเงิน แต่เพราะเหตุที่ผู้ถามตามความบางข้อไม่เต็ม
ตามรูปเรื่อง ถ้ารัฐบาลจะตอบเท่าที่ถาม ก็อาจจะทำให้ผู้ถามและผู้
ฟังไม่เข้าใจเรื่องหรือเข้าใจผิดในเรื่องได้มากมาย เพราะฉะนั้นก่อน
ที่รัฐบาลจะได้ตอบกระทู้เหล่านี้ รัฐบาลจึงขอชี้แจงในเรื่องหน้าเป็นมา
อย่างไร

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้ถามรัฐบาล ข้าพเจ้าถามรัฐมนตรี เพราะฉะนั้น
ขอได้โปรดตอบในนามของรัฐมนตรี ไม่ใช่ในนามของรัฐบาล

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
ว่า ในเรื่องนี้รัฐมนตรีทุกคนก็มีความรับผิดชอบร่วมกัน ในกรณีที่
ผิดตอบเป็นข้อ ๆ นั้นเป็นไปได้ เพราะคำถามถามพัวพันกันมาก
และในที่สุดข้าพเจ้าก็ต้องตอบเป็นข้อ ๆ เหมือนกัน ต้องให้ผู้ฟังเข้าใจ
ใจเรื่องกันเสียก่อน ข้าพเจ้าขอประทานโอกาสแก่การชี้แจงเสียก่อน
แต่จะตอบทั้งหมด เรื่องนี้เป็นเรื่องพัวพันกันมาตั้งแต่รัฐบาลก่อน พอ
รัฐบาลนี้เข้าบริหารงานของประเทศ พระยาภักดี ก็ขอให้ช่วยเหลือโดย
ขอขายที่ดินว่างมาก ๆ แก่รัฐบาลเป็นเงิน หักเงินบาท คณะรัฐ

มนตรีมีมติว่า พระยาภักดี ๆ เป็นพ่อค้าไทย ควรที่รัฐบาลจะให้ความ
 ช่วยเหลือเท่าที่สามารจะได้ช่วยเหลือได้ และวิธีช่วยเหลือที่ดีที่สุดใน
 คีอ รัฐบาลเอาเงินไปฝากแบงก์สยามกัมมาจลจำกัก๑แสนบาท แล้ว
 ให้พระยาภักดี ๆ ไปกู้เงินจำนวนนั้นจากแบงก์ อีกค่อหนึ่ง พระยาภักดี ๆ
 ก็ไม่สามารที่จะตกลงกับแบงก์ได้ ค่อมาพระยาภักดี ๆ ขอออกทวีป
 สมบัติให้แก่รัฐบาล โดยมีเงื่อนไขว่าขอให้รัฐบาลทำการใช้หนี้แทน
 พระยาภักดี ๆ และอื่น ๆ คณะรัฐมนตรี ตกลงให้กระทรวง การคลัง
 กระทรวง เศรษฐกร และกระทรวงธรรมการ พิจารณาข้อเท็จจริง
 แล้วเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี คื่อไป
 ในระหว่างนี้พระยาภักดี ๆ กัดบพูดเรื่องขอขายที่ดินอีก คณะรัฐมนตรี
 ตกลงว่า เพื่อให้การพิจารณาเรื่องนรบริคและรอดเร็วยิ่งขึ้น จึงให้
 ตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ๒ นาย ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงที่เกยข้อง ผู้แทนราษฎร เจ้าหน้าที่ และบุคคลอื่น เป็น
 กรรมการพิจารณา ในระหว่างนี้พระยาภักดี ๆ กัดบขอขมมาใหม่ว่า
 จะขายฝากที่ดินให้ ๒ โฉนด ประมาณราคา ๕๕๐,๐๐๐ บาท กรรมการ
 ที่รัฐบาลตั้งไปทำการพิจารณานั้น ได้รายงานแยกออกเป็น ๓ ตอน
 คื่อ ๑. การช่วยเหลือพระยาภักดี ๆ นั้น จะช่วยโดยวิธีใด ขึ้น
 กรรมการมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ต้องช่วยโดยวิธีชั่วคราว ไม่ใช่ซื้อฝาก
 ด้งคำขอของพระยาภักดี ๆ ๒. จะเอาเงินก้อนไหนมาช่วยเหลือ ใน
 ข้อนี้ความเห็นของกรรมการแยกออกเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายมากเห็นว่าให้เอ

เงินคงคลัง ซึ่งจะต้องว่างพระราชบัญญัติงบประมาณเดิณขอสภาผู้แทน
 ราษฎรอนุมัติ ฝ่ายน้อยเห็นว่าควรเอาเงินที่รับฝากออมสินมาจ่าย
 ๓. เมื่อได้ช่วยเหลือไปแล้ว พระยาภักดีฯ จะพ้นจากการล้มละลาย
 หรือไม่ และจะมีผลในทางการกฎหมายเพียงไร ในข้อนี้กรรมการมี
 ความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายมากเห็นว่า หากรัฐบาลได้ช่วยเหลือโดย
 วิธีดังกล่าวมาแล้ว พระยาภักดีฯ จะพ้นจากการล้มละลาย ไม่มีผลใน
 กฎหมายแต่อย่างใด ฝ่ายน้อยเห็นว่า พระยาภักดีฯ มีหนี้สินพันตัว
 แม้รัฐบาลจะช่วยเหลือตั้งว่า พระยาภักดีฯ ก็หาพ้นจากการล้มละลาย
 อย่างใดไม่ ถ้ารัฐบาลช่วยแล้ว พระยาภักดีฯ ล้มละลาย ที่ดินซึ่ง
 รัฐบาลรับซื้อไปได้ อาจจะต้องถูกผลักเข้ารวมอยู่ในกองทรัพย์สินของ
 ผู้ล้มละลายได้ ๔. จะช่วยเหลือพระยาภักดีฯ หนักกำหนดหรือไม่
 ข้อนี้พระยาภักดีฯ ชี้แจงว่าที่นี้ คณะกรรมการเห็นพ้องกันว่า คงจะ
 ดำริแจ้งผลตามที่กำหนด รัฐบาลได้พิจารณาความเห็นของกรรมการ
 คณะนี้แล้ว เห็นว่า ไม่มีทางใดที่จะช่วยพระยาภักดีฯ ได้ เพราะ
 พระยาภักดีฯ ขอขายฝาก ซึ่งคณะกรรมการก็ไม่เห็นด้วย เห็นว่าควร
 จะขายขาดที่ตนจะขาย ๖ แปลงนี้ รัฐบาลไม่มีนโยบายที่จะซื้อ แม้
 รัฐบาลจะซื้อที่ตนทั้ง ๖ แปลงนี้ได้ ก็จะไม่เป็นถาวรและคงอยู่ในการเงิน
 ของแผ่นดิน ถ้าจะเอาออมสินมาใช้ ก็จะเป็นการจัดคือซื้อบังคับยของ
 คลังออมสิน และถ้าจะเอาเงินคงคลังมาของจ่าย ก็จะต้องได้รับอนุมัติ
 ของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งรัฐบาลจะไม่ยอมยินยอมมาให้สภาฯ ต้อง

มีสวนเลี้ยงภายในเงินของประชาชนจำนวนหนึ่งด้วย ส่วนบัญชีและหลักฐานการเงินที่พระยาภักดีฯ นำมาแสดงนั้น กรรมการบางท่านก็ว่าไม่มีเหตุผลและหลักฐานอันจะเชื่อฟังเป็นจริงได้

นายเตียง ไชยกาจ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว ว่า ตามกระทู้ที่ ๓ ซึ่งข้าพเจ้าถามว่า เพราะเหตุใดจึงไม่ช่วย ก็ได้ รับคำตอบจากรัฐมนตรีว่า ที่ไม่ช่วยเพราะช่วยไม่ได้ รวมความขอ กถามต่อไปอีกสำหรับกระทู้ที่ ๓ เพื่อให้ได้ความชัดลงไปว่า เวลานี้ ที่กล่าวแล้ว คือที่ท่าเรือห้างมากับนตกเป็นของต่างประเทศแล้วใช่ หรือไม่ ขอถามท่านรัฐมนตรีที่ตอบเมื่อกี้ เป็นการชักเพื่อให้ความ ละเอียดยิ่งขึ้น

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว ว่า เรื่องที่ดินในเมืองไทยนั้น ใครจะซื้อ ใครจะขายนั้น ปรากฏอยู่ใน หนังสือตีพิมพ์รายวันอยู่แล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีหน้าที่จะต้องตอบ ในที่นี้

นายเตียง ไชยกาจ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้มาเรียนวิชาอะไรในดงป่า คอก และขอถามต่อไป ว่า ที่นนั้นหรือไม่ว่า ตกเป็น ของชาวต่างประเทศแล้ว นี้ข้าพเจ้า ถามอย่างนี้ บางทีท่านอาจจะไม่ทราบก็ได้

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว ว่า ตามกระทู้ถามข้อนี้ ข้าพเจ้าขอเรียนว่า ใครจะซื้อนั้นไม่สำคัญ

ความสำคัญยกการจดทะเบียน บัตรรายนจะจดทะเบียนเป็นของ
ใคร ชาติไหน ยังไม่ทราบ เพราะฉะนั้นเป็นการลำบากที่ข้าพเจ้า
จะตอบในทันที

นายเตียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า รอดความที่ท่านตอบไม่ได้ ที่ข้าพเจ้าถามต่อไปว่า เคมีภัณฑ์
เป็นของรัฐบาลใช้หรือไม่ จึงได้มาเป็นของเจ้าคุณภักดีฯ ซึ่งเป็นผล
ธรรมชาติของกฎหมาย บัดนี้ผู้ร้อง เขาต้องขอให้รัฐบาลเอาที่ของ
รัฐบาลคืนไปโดยไม่ให้ตกเป็นของคนต่างประเทศ เพื่อให้ตรงกับกระทู้
ข้อ ๑ เพื่อให้ชัด

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
ว่า ความข้อนี้ไม่ปรากฏในคำร้อง ข้าพเจ้าตอบไม่ได้

นายเตียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ท่านไม่ทราบอีก เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าถามกระทู้ที่ ๒ ต่อไป กระทู้
ที่ ๒ ขอบ่งผู้ตอบ คือท่านเจ้าคุณรัฐมนตรีคลัง เรื่องที่ดินทางภาค
บพพ เป็นท่าเรือ เป็นของพระยาภักดีฯ ได้จำนองบริษัทเกร็ดดีฟอง-
เซียร์ เจ้าตัวได้ขอให้รัฐบาลซื้อไว้ รัฐบาลได้ตั้งกรรมการขึ้น ๖ นาย
เมื่อกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ๕ เดือน เห็นว่าควรซื้อไว้ แต่เตียง
ของพระยามานวฯ และพระยาไชยยศฯ รวม ๒ เดือน ถ้าไม่ควรถวาย ในที่สุด
คณะรัฐมนตรีไม่รับซื้อทราบ ความที่กล่าวมานั้นมีความจริงเพียงไร

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
 ว่า ความเห็นของกรรมการที่เสนอและกรรมการที่รัฐบาลตั้งนั้น จะ
 มีความเห็นประการใดก็ไม่เป็นเค็ดขาด ที่ว่าจะเป็นอย่างไรก็แล้วแต่
 รัฐบาลจะวินิจฉัย เพราะฉะนั้นใครมีความเห็นเพียงไรนั้น ข้าพเจ้า
 เห็นว่านอกหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะเสนอในที่นี้ ในที่นี้ข้าพเจ้าขอเรียน
 ว่า รัฐบาลไม่ยอมซื้อที่ดิน ไม่ใช่เชื่อผู้ใดเป็นส่วนตัว ได้เชื่อบรรดา
 หลักฐานและเหตุผลของกรรมการทั้งคณะ และเชื่อในแนวทางของ
 กฎหมายเดิมที่ตายซึ่งมีปรากฏชัดอยู่แล้ว

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
 ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้ถามว่า วิชวินิจฉัยจะต้องฟังความเห็นของกรรม-
 การเพียงไรหรือไม่ ข้าพเจ้าถามว่าที่ข้าพเจ้ากล่าวมาเดิวนั้น มีความ
 จริงเพียงไร หมายความว่าที่ข้าพเจ้ากล่าวนั้นโกหกอย่างไรบ้าง หรือ
 ไม่จริง ท่านก็ตอบว่าความเห็นของกรรมการไม่จำเป็นที่จะต้องทำให้
 รัฐบาลปฏิบัติตาม ความข้อนี้ถ้าข้าพเจ้าไม่ถามต่อไป คณะก็จะ
 ก้างเต็ง และอาจจะทำให้คนเข้าใจผิดได้มาก ข้าพเจ้าขอถามต่อไป
 อีกว่า จริงอยู่ อย่างกรรมการของสภาของเรา เราตั้งขึ้นไว้ ไม่
 จำเป็นที่สมาชิกจะต้องเห็นตาม แต่กรรมการในเรื่องที่รัฐบาลตั้งขึ้น
 นั้น รัฐบาลวางหลักได้อย่างไรบ้าง คือความจริงมีอยู่ ๓ อย่าง และ
 วางหลักให้กรรมการพิจารณาตามหลักนั้น มีอะไรบ้างที่บกพร่องไม่
 ตรงกับหลัก ๓ ประการนั้น ถ้ายังไม่เข้าใจข้าพเจ้าจะถามใหม่ คือ

ท่านตอบว่า ความเห็นของกรรมการทั้งชั้น ไม่จำเป็นที่รัฐบาลจะ
 ปฏิบัติตาม ข้อที่ ๑ ข้างเจ้าไม่เกี่ยว มันเป็นหลักทั่วไป แต่จะเพาะ
 อย่างยิ่งกรรมการ๑ นายที่รัฐบาลตั้งขึ้นนั้นไม่ใช่ตั้งขึ้นทั่วไป อย่าง
 นี้ใช่หรือไม่ ข้างเจ้าขอซักต่อไป คือ ๑. ให้พิจารณาว่าพระยา
 ภักดีฯ จะพ้นล้มละลายหรือไม่ ๒. จะเอาเงินที่ไหนมาช่วยเหลือ
 ๓. ควรจะช่วยเหลือวิธีใด เช่นจะซื้อหรือจะเช่าอะไรเหล่านี้ ทนกรรม-
 การ๑ นายลงความเห็นกันใน ๓ ข้อนี้โดยบริบูรณ์ว่า พระยาภักดีฯ
 จะพ้นจากล้มละลายจริงใช่หรือไม่ แลข้อ ๒. เงินนั้นจะเอาเงินที่
 ไหน กรรมการก็ได้ให้ความเห็นไปแล้วใช่หรือไม่ แลข้อ ๓. วิธี
 ช่วยนั้นคือซื้อโดยซื้อขาด อย่างนี้ใช่หรือไม่ ข้างเจ้าถามอย่างนี้
 เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าในการที่ท่านตอบนั้นท่านอาจจะยังเกรงอะไรอยู่
 อย่างนี้ข้างเจ้าจะชี้ให้เห็นว่ามีหรือถูกท่านเอง

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
 ว่า ข้างเจ้าได้แสดงในเบื้องต้นแล้วว่ากรรมการได้วินิจฉัยเห็นความ
 ๕ ข้อ ที่กรรมการได้แสดงความเห็นเป็นอย่างไร มากน้อยอย่างไร
 ก็แสดงแต่เรื่อง ข้างเจ้าเป็นกรรมการของรัฐบาล ไม่ใช่กรรมการ
 ของสภาฯ ข้างเจ้าจะต้องรักษาเอกสิทธิ์ที่รัฐบาลได้มอบให้ข้างเจ้า
 และข้างเจ้าก็จะตอบตามที่ข้างเจ้ามีสิทธิ์ที่จะตอบได้

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
 ว่า ข้างเจ้าถามนัยยังไม่ได้อธิบาย ถามว่าอย่างนี้ กรรมการ

การขึ้น ๒ นายนั้น รัฐบาลได้อ้างหนักให้ ๓ ประการใช่หรือไม่ คือ เป็นอย่างนั้นหรือไม่ เป็นอย่างนั้นหรือไม่ เป็นอย่างนั้นหรือไม่ คือ หมายความว่ากรรมการได้ลงมติเห็นชอบกันเป็นส่วนใหญ่ข้างมากว่า ไม่มีอะไรขัดข้องในการที่จะช่วยพระยาภักดีฯ จริงหรือไม่ เมื่อไม่จริงก็ว่ามาเท่านั้น

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว ว่า ข้าพเจ้าได้อ่านให้ฟังแล้ว & ขึ้น ๓. การช่วยเหลือพระยาภักดีฯ นั้นจะช่วยโดยวิธีใด ๒. จะเอาเงินก้อนไหนมาช่วยเหลือ ๓. เมื่อได้ช่วยเหลือไปแล้วพระยาภักดีฯ จะพ้นจากการล้มละลายหรือไม่ และจะมีผลในทางการกฎหมายเพียงไร ๔. จะช่วยเหลือพระยาภักดีฯ ทุนกำหนดได้หรือไม่

นายเตียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว ว่า กระทั่ง ๓ ข้อถามท่านอีก ท่านทราบหรือไม่ว่ารัฐบาลตั้งคณะกรรมการขึ้นนั้นเพื่ออะไร ขอได้โปรดตอบตามคำสั่งของรัฐบาลอีกครั้ง

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว ว่า รัฐบาลตั้งกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาคำสั่งและคงออกเงินที่จะช่วยเหลือเพื่อให้เรื่องรอดรัดและรอดรัดขึ้น

นายเตียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว ว่า เมื่อตั้งกรรมการเช่นนั้นแล้ว ที่ท่านตอบว่าเพื่อให้รอดรัดและรอด

เร็วขึ้น ขอได้ โปรดระวังอีกทีหนึ่ง และโปรดระวังถึงความจริง อีกทีหนึ่งว่า คำสั่งของรัฐบาลมีข้อความว่ากระไรบ้าง ที่ท่าน คอบบั้นข้าพเจ้าไม่กล้าที่จะว่าท่าน คอบบั้นแท้ แต่เคยได้ยินมาว่าไม่ ใช่อังอย่างนั้น

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว ว่า นี่เป็นการภายในของรัฐบาลที่เขาคงกรรมการขึ้น ถ้าแม้ว่ารัฐ บาลจักต้องตอบแล้ว จะเป็นการเข้ามาทักท้วงในการบริหารราชการ แผ่นดิน เห็นว่าไม่จำเป็นต้องตอบเลย

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้คัดค้านให้ท่านตอบ แต่ขอให้ท่านตอบให้ตรง ตามความประสงค์ เมื่อตอบไม่ได้ก็แล้วไป แต่ขอให้ชี้แจงตาม มาตรา ๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญนี้ด้วยกัน

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว ว่า ข้าพเจ้าได้ตอบแล้วตามที่ท่านถามเป็นตายดักษณอักษร ไม่ใช่ ว่าไม่ได้ตอบ

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว ว่า ตามคำตอบของท่านในกระทู้ที่ ๓ นี้ จะทำให้ข้าพเจ้าเข้าใจนอก จากนี้ได้หรือไม่ว่า คน ๕ คนมีความเห็น คน ๒ คนไม่มีความเห็น แต่ แล้วการเป็นไปตามความเห็นของคน ๕ คน

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว

ว่า ในเรื่อง^๕นอกหน้า^{๕๕๖}ที่ข้าพเจ้าจะตอบ เพราะข้าพเจ้าเรียนแต่
ว่าอำนาจนิติราชาอยู่ที่รัฐบาลจะวินิจฉัย

นายเตียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า กระ^๕ที่^๕ & กรรมการจะลงความเห็น^๕ว่าราคา^๕ที่^๕พอส^๕สมควร^๕ที่จะ^๕ซื้อ^๕ ใช้^๕
หรือไม่ ขอให้ท่านตอบ

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
ว่า นี่เป็นเรื่องในระหว่างกรรมการ แต่ข้าพเจ้าตอบก็ได้ กรรมการ
เห็นว่าที่ดิน^๕ข้าง^๕มาก^๕ที่^๕พระยาภักดี^๕ฯ^๕ซื้อ^๕มา^๕ราคา^๕ตาม^๕แผนที่^๕
รัฐบาล^๕ไม่ควร^๕ซื้อ^๕เป็น^๕ราคา^๕ที่^๕นอก^๕แผนที่^๕ ส่วน^๕ที่ดิน^๕พระยาภักดี^๕ฯ^๕ยก
ให้^๕ รัฐบาล^๕ไม่ควร^๕รับ^๕ เพราะ^๕มี^๕ที่ดิน^๕พัว^๕พัน^๕มาก

นายเตียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ท่านตอบเช่นนั้นขอถามอีกว่า กรรมการจะลงความเห็น.....

ร.ต. ถัด รัตนพันธุ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าว ว่า
ตามข้อบังคับข้อ ๕๖ บอกว่า "กระ^๕ที่^๕ถาม^๕คือ^๕คำถาม^๕ซึ่ง^๕ตั้ง^๕มา^๕ซึ่ง^๕คน^๕ใด^๕คน^๕
หนึ่ง^๕คง^๕ถาม^๕คณะ^๕รัฐมนตรี^๕ใน^๕ข้อ^๕ความ^๕ใด^๕ๆ^๕ จะ^๕เป็น^๕ข้อ^๕เท็จ^๕จริง^๕ก็^๕ดี^๕ หรือ^๕
ข้อ^๕นโยบาย^๕ก็^๕ดี^๕ อัน^๕เกี่ยว^๕ด้วย^๕การ^๕งาน^๕ใน^๕หน้า^๕ที่^๕ของ^๕คณะ^๕รัฐมนตรี^๕" ที่^๕
ใน^๕ที่^๕นี้^๕ คุณ^๕เหมือน^๕ว่า^๕ไม่^๕ใช่^๕หน้า^๕ที่^๕ของ^๕รัฐมนตรี^๕เดีย^๕ย^๕แล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า ท่านอ้างข้ออะไรเมื่อ
ร.ต. ถัด รัตนพันธุ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพัทลุง กล่าว ว่า
ประธานโทษ ขอ^๕แก้^๕ เป็น^๕ข้อ^๕ ๕๖

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
 ว่า ข้าพเจ้าขอทำความเข้าใจกับเพื่อนสมาชิกที่ตั้งด้วยเมตตา ขอให้
 จำได้ และรู้เสียด้วยว่า นหัตถ์คือหน้าทำรัฐมนตรี ที่ข้าพเจ้าถาม
 มีฉันทนาการใดที่ทักไป โดยทั่วไปนอกหน้าทำ เท่ากับท่านดำรงรัฐมนตรี
 ข้าพเจ้าถามตามทางที่ท่านทำมาแล้วคือหน้าทำของท่าน ที่ท่านพูด
 เมื่อฉันทนาการหมายความว่ารัฐมนตรีไม่มีหน้าที่ทำเช่นนั้น ไม่ใช่หมาย
 ความว่าข้าพเจ้าถามผิด เพราะประธานได้อนุญาตแล้ว ข้าพเจ้าจึงได้
 ถาม และข้าพเจ้าขอให้รัฐมนตรีตอบต่อไป

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า ขอให้ท่านถามใหม่

ร.ต. ถก รัตนพันธ์ ผู้แทนราษฎร จังหวัด พัทลุง กล่าว ว่า
 ตามข้อ ๕๖ นั้นข้าพเจ้าเข้าใจว่าไม่ใช่หน้าทำรัฐมนตรี หน้าทำรัฐมนตรี
 นั้นคือ ได้กระทำการไปในหน้าที่ เช่นบังคับบัญชาเรื่องการคลัง
 อะไรเหล่านี้ นั้นเป็นตำแหน่งที่รัฐบาลได้ตั้งขึ้นเป็นกรรมการ เพราะ
 ฉะนั้นไม่ใช่หน้าทำรัฐมนตรี

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าว ว่า ขอให้ท่านได้ถามใหม่

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
 ว่า ข้าพเจ้าขอถามเป็นข้อซัก ว่ากรรมการลงความเห็นว่ามีราคาสมควร
 หรือไม่ควรมัน กรรมการไซ้เอกซเปอร์ต์ในทางดีราคาหรือไม่ ถ้า
 ใช่แล้ว ใครเป็นเอกซเปอร์ต์ เพราะเรื่องนี้ ได้มีเอกซเปอร์ต์ดี
 ราคาแล้ว

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
 ว่า ในเรื่องที่ดินที่คนเข้าขอประทานเรียนว่า พระยาภักดีฯ
 เป็นคนมาแจ้งให้ข้าพเจ้าและกรรมการทราบว่ามีที่ดินทั้งหมดต้อง
 ถอนดีแถมบาท แต่ทรัพย์สินสมบัติมรดกที่ดินที่พระยาภักดีฯ บอก
 ว่าจะขายได้เป็นราคาสองล้าน มีที่ดินอยู่ ๖ แปลงเท่านั้นที่พระยา
 ภักดีฯ จะมาขอขาย แต่เจ้าพนักงานของกระทรวงการคลัง คือกรม
 วิชาที่หลวงได้ ตีราคาเพียงแปดแสน พระยาภักดีฯ ก็ได้ยอมขายเพียง
 แปดแสน แต่ถึงกระนั้นก็ เมื่อขายได้ถึงราคาก็ผิดไปถึงเจ็ดหมื่น
 บาท สำหรับ ๕ แปลง ไม่ใช่อีก ๒ แปลง และที่ดินเหล่านั้นที่ดิน
 พัวพันกัน พระยาภักดีฯ ก็ยอมรับว่าถ้ารัฐบาลยอมซื้อที่ดิน ๖ แปลง
 เป็นเงิน ๘๘๐,๐๐๐ บาทแล้ว ขอให้พระยาภักดีฯ ได้เข้าที่ดินรายนี้ คิด
 จำนวนร้อยละ ๓ ของ ราคาซื้อ แปลงที่เราต้องเอาเงินที่เก็บจาก
 ประชาชนมาอุดหนุนพระยาภักดีฯ อีก ให้พระยาภักดีฯ เข้าไปเดือน
 หนึ่ง ๒,๒๐๐ บาท พระยาภักดีฯ จะเอากำไรจากที่ดินในการปลูกสร้าง
 ก่อสร้างที่ดินนั้นอีก ๒,๒๐๐ บาท ถ้ามีฉนวนแล้วจะล้มตาย ค่าของ
 พระยาภักดีฯ เองในเรื่องนี้ เพราะฉนวนในการที่จะแสดงให้เห็นว่า
 เจ้าพนักงานได้ ตีราคาอย่างไรนั้น ข้าพเจ้าได้พยายามอย่างที่สุด และ
 ท่านผู้ถามเองได้พาพระยาภักดีฯ นี้ไปหาข้าพเจ้าที่บ้าน อี้นวดอนอย่าง
 ยิงที่จะขอให้ข้าพเจ้าช่วยเหลือ และข้าพเจ้าได้ให้กรมสำรวจป่าซึ่งมี
 เจ้าหน้าที่ตีราคาคนหนึ่ง ให้กรมบัญชีกลางตีคนหนึ่ง ให้ที่ปรึกษา

การคลัง มิดเตอร์แมกซ์เตอร์ ไปสอบถามตามแบงก์ต่างๆ แล้วเขา
ได้เชิญผู้จัดการของพระยาภักดีฯ ชื่อมิดเตอร์แรคติน มาสอบถาม
ก็ได้ความว่าหนี้สินต้นพันตัว และอีกประการหนึ่งขาดานซัททของ
พระยาภักดีฯ ข้าพเจ้าต้องสงสัยได้ความว่า เจ้าหน้าทีตรวจไม่ได้
ตรวจมาแล้ว ๓ ปี เมื่อ ๓ ปีที่แล้วมา ได้จ้างฝรั่งผู้ชำนาญการบัญชี
มาตรวจ ในตอนหลังพระยาภักดีฯ ไม่ได้จ้างฝรั่งที่มีความเชื่อถือมา
ตรวจ เพราะหลักฐานไม่ดีพอที่จะเชื่อได้ ในการที่ข้าพเจ้าแต่คง
แต่คงให้เห็นว่าหลักฐานไม่มีพอจริงๆ ใครๆ ก็ไม่พอ นอกจาก
หนี้ตัวพระยาภักดีฯ เองก็บอกอย่างไม่พอ

นายเตียง ไชยภาค ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าถามถึงเอกซเปอร์ต ท่านก็พูดไป แต่ก็ไม่เอาละ ในข้อ
ความที่ท่านพูดมานั้น ข้าพเจ้าก็สงสัยพูดไปอีก ที่ท่านว่าข้าพเจ้าพา
พระยาภักดีฯ ไปที่บ้าน แล้วก็มีเตียงคบบมอนั้น อะไรกัน ข้าพเจ้า
เป็นผู้แทนราษฎร ข้าพเจ้าก็ช่วยราษฎร ข้าพเจ้าขอถามว่า ข้าพเจ้า
ได้ ไปให้ สิ้นบดท่านหรือเปล่า

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้พูดว่าท่านไปให้ สิ้นบดข้าพเจ้า ท่านพาพระยาภักดีฯ
ไปหาข้าพเจ้า ข้าพเจ้าก็ได้รับรองด้วยเกียรติยศ เพราะท่านเป็นผู้มี
เกียรติ ท่านขอให้ข้าพเจ้าช่วยเหลือ ข้าพเจ้าไม่ได้พูดถึงเรื่องนี้

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ขอให้เข้าใจกันอย่างนั้น ในข้อความที่ข้าพเจ้าถามนั้น ตามคำ
กรรมการที่เขาแสดงความเห็นนั้น ถึงความเห็นว่าจะหรือไม่จะ
ใช้เอกซเปอร์ต์คือราคาหรือเปล่า ข้าพเจ้าถามอย่างนี้ ถ้าไม่ใช่ก็บอก
ว่าไม่ใช่ ก็หมดเรื่อง

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
ว่า ที่คืน ๖ แปลง ที่พระยาภิศักดิ์ฯ ถวายมาขอขายภายหลังนั้น คือ
เดิมพระยาภิศักดิ์ฯ ขอขายที่ดินแปลงหนึ่ง คือห่างมากวัดต่าง ขอขาย
แก่รัฐบาลเป็นเงินหกแสนบาท ที่คืนแปลงนั้น พระยาภิศักดิ์ฯ ขอมา
ด้ามแสนบาทเศษ กรรมการวินิจฉัยว่าซื้อไม่ได้ ทำให้รัฐบาลขาดทุน
ซื้อด้ามแสน ขายหกแสน ข้อที่ ๒ ขอยกที่ ททรัพย์สินมรดกให้ทั้งหมด
และขอให้รัฐบาลรับที่ดิน กรรมการก็บอกว่ารับทรัพย์สินมรดกทั้งหมด
ไม่ได้ เพราะที่ดินดินพันตัว ที่ดินมาแยกออกจากทรัพย์สินมรดก
พระยาภิศักดิ์ฯ เปลี่ยนรูปเปลี่ยนทางใหม่ที่จะให้รัฐบาลช่วยเหลือ มา
ถึงที่สุดที่ ๖ แปลง เพื่อจะขายให้รัฐบาล เมื่อกรรมการเห็นว่า
ที่ดินของพระยาภิศักดิ์ฯ ทั้งหมดไม่พอแก่ที่ดิน เพราะที่ดินดินพันตัว
จะช่วยเหลืออย่างไรได้ ช่วยไม่ได้เลย ถ้าที่ดินอยู่ในกองล้มละลาย
แล้วใครจะเป็นผู้เสียหาย

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า เมื่อพูดถึงล้มละลายขึ้นมา จะทำให้คนอื่นเข้าใจผิดอีก.....

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ขอให้พูดเฉพาะในประ-
 ษณ

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่นราชธานี กล่าว
 ว่า ถูกแต่ แต่เคยจนท่านรัฐมนตรีบอกว่่าไม่พ่นล้มตาย แต่ว่่า
 เป็นการไม่ค้ ข้าพเจ้าจะขอถามว่่ากฎหมายอะไรที่ว่่าไม่พ่นล้มตาย
 มาตรา ๔๕ ไม่ได้ว่่าอย่างนั้น

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ขอให้ท่านถามค้ไปที่
 ฎีกา

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่นราชธานี กล่าว
 ว่า เหตุไค้รัฐบาลจึงไม่เห็นพ้องค้ด้วยค้กับความเห็นของกรรมการ
 พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
 ว่า รัฐบาลได้แถลงมาแต่ว่่าไม่รับเพราะเหตุไค้ เพราะฉะนั้นไม่
 ขอตอบ

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่นราชธานี กล่าว
 ว่า กระที่ ๖ ที่ไค้ยื่นกล่าวกันว่่า รัฐบาลมิได้ช่วยเหตุขอพระยา
 ภักค้ฯ ก็เพราะเชื่อความเห็นของพระยามานวราชเสวี หรือไค้

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่่า ไม่จริง ข้าพเจ้าเป็นนายกรัฐมนตรี
 เป็นหัวหน้าของคณะรัฐมนตรี ข้าพเจ้าเป็นประธาน ค้องวินิจฉัยว่่า
 เรื่องเหตุนี้ ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ข้าพเจ้าจะยอมให้คน
 ไค้ค้มันน ไม่ไค้เป็นอนชาค นหรือให้พง ไม่ยอมให้ไค้ใครค้มัน ข้าพเจ้า

เป็นผู้รับผิดชอบต่อชาติ ต่อประเทศ เพราะฉะนั้นไม่ยอมให้ผู้ใดที่มี
เป็นอนาชาด

นายเตียง ไชยกาด ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าไปถึงเพียงนั้น ข้าพเจ้าพูดเพื่อแยกให้
เห็นว่าความเห็นของผู้ใดที่เป็นผู้เสนอชนในการที่ไม่ช่วยพระยาภิรัต
ข้าพเจ้าไม่ได้หมายถึงการตีการแกง ขอได้โปรดเข้าใจเสียใหม่
ท่านนายก ฯ ขอรับ

นายรัฐมนตรี กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอโทษ ที่ข้าพเจ้าทำท่า
แข็งแรงไปเช่นนั้น ก็เพื่อจะแสดงให้เห็นว่า การรับผิดชอบจะต้องมี
อะไรให้มัน อย่างนี้ ไม่ใช่โกรธท่านดอก

นายเตียง ไชยกาด ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า ขอเรียนถึงคดีของวินาติ ข้าพเจ้าตั้งใจจะแยกให้เห็นการกระทำว่า
เวลานั้นขอให้อ่านคำนำของข้าพเจ้าเพื่อปรับความเข้าใจ เพื่อรักษา
ความคิดของท่านอย่างยิ่ง ข้าพเจ้าจะแยกเท่านั้นเอง แต่เมื่อไม่ตอบก็
ไม่เป็นไร ข้าพเจ้าขอถามกระทู้ข้อ ๘ คือไป กระทู้ที่ ๘ ทรมาน ดินรายัน
ถูกเดหถึง บางแห่งตกเป็นของชาวต่างประเทศ บุคคลบางประเภท
ต้องรับผิดชอบเดือครอน รัฐบาลได้คำนึงถึงบ้างหรือไม่

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าขอตอบว่า รัฐบาลได้คำนึงถึงความเดือครอนของประ-
ชาชนโดยทั่วไป ก่อนอื่น ตามกระทู้ข้างว่า มีบุคคลบางประเภท

ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวเพราะทรัพย์ ดินของพระยาภิกษุ ๆ ถูกขายทอด
ตลาดเป็นของชาวต่างประเทศ ชื่อนี้จะจริงเพียงใดก็ตาม จำต้อง
คำนึงเสียก่อนว่า ถ้ารัฐบาลถือหลักช่วยคนบางประเภทโดยเอาเงิน
ที่เก็บภาษีอากรได้จากราษฎรมาช่วยในเรื่องหนี้สินของเอกชนบางคน
แล้ว ก็จะต้องกับประโยชน์ส่วนรวม กล่าวคือ เมื่อใครถูกฟ้องร้อง
รัฐบาลก็ต้องช่วยออกเงินให้หนี้แทน ก็จะหมายความว่า รัฐบาล
เก็บภาษีจากราษฎรส่วนรวมมาจ่ายใช้หนี้บุคคลบางคนซึ่งไม่เป็นการ
ยุติธรรมเลย

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า กระทั่ง ๘ มีผู้กล่าวกันว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังคิด
ไม่ช่วยพระยาภิกษุ ๆ คราวนี้ เจตนาจะให้ประชาชนเสื่อมความเลื่อมใส
ต่อรัฐบาลนี้ จริงเพียงไร ชื่อนี้ขอถามเจ้าคุณมานะ ๆ

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เรื่องนี้ไม่จริงเลย ข้าพเจ้าเชื่อว่า
ท่านรัฐมนตรีคลังคงจะไม่ทำให้ข้าพเจ้าเสียหายอย่างหนึ่ง อย่างใด
รัฐมนตรีทุกท่าน ข้าพเจ้าเกือบจะมองได้ว่า ข้าพเจ้ารู้จักดีว่าเป็น
อย่างไร นี้พูดด้วยความจริงใจที่ข้าพเจ้ารู้จัก และข้าพเจ้าอานเจ้า-
คุณมานะ ๆ ได้ว่าเจ้าคุณมานะ ๆ เป็นรัฐมนตรีที่ไม่มีอะไร ได้ชี้แจง
เหตุผลให้ฟังแล้วจะเอาอย่างไรก็ตามใจ นี่เป็นอย่างนี้ นี่เขาก็ทำ
หน้าที่ของเขาดีอยู่แล้ว ฝ่ายข้าพเจ้าเองวินิจฉัยว่า จะเอาอย่างไรกัน
นั้นข้าพเจ้ารู้สึกดีทีเดียวว่า พระยามานะ ๆ ไม่เป็นอย่างนี้ และรู้สึก

ในใจแทบทุกคนแทบจะว่าได้ แม้จะคนทุกคนถึงตัวข้าพเจ้าเองก็ไม่
 ใช่ว่าวิเศษ มีบกพร่องในตัวเหมือนกัน ข้าพเจ้ารู้ และรู้ว่าคนใดมี
 บกพร่องอย่างไร แต่ข้าพเจ้าทำในทีมเดียวกัน ในทีมเวิร์คเดียว
 กัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะต้องหาอุปมา หานโยบายที่จะให้ทุก ๆ ท่าน
 เดินนโยบายเป็นทีมเวิร์คอันเดียวกัน ท่านจะสังเกตเห็นได้ว่า คราวก่อน
 เราได้เคยซักถามกันหนหนึ่ง ที่ใครร้องตะโกนว่า คณะรัฐมนตรี
 แยกกันแล้ว ข้าพเจ้าเองถือตัวว่าเป็นโกลด์ ข้าพเจ้าถือตัวว่าข้าพเจ้า
 เป็นโกลด์ ข้าพเจ้าก็บอกว่าเราไม่แตกกัน นี่เป็นคงนี้ ข้าพเจ้าขอ
 ข้างแจ้งแก่ท่านคงนี้

นายเตียง ไชยกาด ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
 ว่า เคียงฉันเราทำงานกัน ข้าพเจ้ารู้ดีที่ว่า ข้าพเจ้าออกจะทำมากไป
 เหมือนกัน ขอถามคือไปว่า ที่ท่านว่ารัฐมนตรีไม่มีแตกกันข้าพเจ้า
 เชื้อ แต่ขอถามสักคำหนึ่งว่า ในชั้นนี้ขอถามคือไปว่า พระยามานะ
 เคยพูดในคณะรัฐมนตรีมีหรือไม่ว่า ถ้าช่วยพระยาภิรัต ๆ แล้วก็จะ
 ลาออก

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ไม่มี ข้าพเจ้าบอกตรง ๆ ว่าฉันดีดัย
 เจ้าคุณมานะ ไม่เป็นอย่างไร ไม่กล้าพูดอย่างนี้ ข้าพเจ้าขอข้างแจ้งว่า
 อย่างนี้ ถ้าท่านไม่เชื่อข้าพเจ้า ขอให้ท่านมองดูหน้าเจ้าคุณมานะ
 เดียก่อน ว่าจะกล้าพูดอย่างนี้ได้หรือไม่

นายเตียง ไชยกาด ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว

ว่า คุมกะตุ๋ ขอเรียนให้ทราบจ้่า ที่ข้าพเจ้าตั้งกะตุ๋ถามมานั้น ไม่ได้มีความเจตนาว่าร้ายอย่างใดเลย เพื่อจะช่วยให้เข้าใจผิดของราษฎรให้หายไ้ไปอย่างหนึ่ง ก็มิเพื่อช่วยตั้งเสี้ยนรัฐบาดนั้อย่างหนึ่ง เพราะเจตนาที่คนเข้าใจผิดกันมาก และหวังใจว่าผลของการตั้งกะตุ๋ถามนั้นคงจะทำให้มีความเข้าใจแจ่มแจ้งขึ้น

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่่า ข้าพเจ้าขอแสดงความจริงใจว่่าที่ข้าพเจ้าพูดออกมา นั้น ออกมาจากหัวใจอกโล่ง ๆ ไม่มีดัดมคฺมณั้อะไรเลย นั้อย่างหนึ่ง แล้ข้าพเจ้าบอกจริง ๆ ว่า ข้าพเจ้าไม่โกรธท่าน เมื่อถึงบทบาทอะไรที่จะต้องแสดงความมั่นคงก็ต้องแสดง ขอโทษถ้าพลาดพลั้งอะไรก็ขอท่านอย่าถือโทษ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ยังมีกะตุ๋ของหลวงวรมนิตินั้ แล้รัฐบาดก็ไ้ตอบไปแล้แล้ว ท่านยังจะสนใจอีกหรือไม่

หลวงวรมนิตินั้ ุ้แทนราษฎรจังหวัดลัดกนคร กล่าวว่่า ท่านเองเค็ยงกัน เพื่อความดีคงจะข้าพเจ้าขอถามตามกะตุ๋จะดีก็จ้่า หรือท่านประธานจะไปรคว่่าอย่างไร

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่่า ข้าพเจ้าไม่ขัดข้อง

หลวงวรมนิตินั้ ุ้แทนราษฎรจังหวัดลัดกนคร กล่าวว่่า ข้าพเจ้าขอตั้งกะตุ๋ถามรัฐบาดตั้งนี้ ... รัฐบาดตั้ง คณะกรรมการเพื่อหาทางช่วยเหลื้พระยาภักคินรเศ็รฐรัฐไ้หรือไม่ แล้ที่รัฐบาดตั้ง กรรมการในเรื่องนี้ก็โดยมีความมุ่งหมายที่จะช่วยพระยาภักคินรเศ็รฐรัฐไ้หรือไม่ มีไ้หรือไม่

นายกรัฐมนตรี กล่าวหาว่า ถูกแล้ว ข้าพเจ้าตั้งใจ ก็รัฐบาล
ตั้งใจจริงๆ ที่เดียว ไม่ใช่ตั้งใจเล่นๆ ตั้งใจจริงๆ เพราะว่า
พระยาภิภักดี เป็นพ่อค้าค้าคัญของประเทศสยาม เพราะฉะนั้นเราไม่
อยากจะให้ล้ม ไม่อยากจะให้ล้มลง อยากจะช่วยปลดปล่อย
แต่ทำไปไม่ได้ เพราะเหตุอะไรต่ออะไร ถ้าอยากจะฟังก็ไปพบกับ
เจ้าคุณมานะ เห็นว่าจะแข็งแรงให้ข่าวได้ ครั้นจะพูดไปเวลานี้บ้าง
บางที่เจ้าคุณภิภักดี เองก็จะขายหน้าบ้าง อะไรบ้าง เพราะฉะนั้น
อย่าพูดเลย นี่เดี๋ยวนี้

หลวงวชิรานุส ผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก กล่าวหา
ข้อ ๒ เมื่อคณะกรรมการตั้งขึ้นมากดง ความเห็นเสนอไปยังคณะ
รัฐมนตรีแล้วว่าควรช่วย โดยไม่มีทางที่รัฐบาลจะขาดทุน เหตุใด
รัฐบาลจึงไม่ช่วย

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
ว่า ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าได้ตอบในกระทู้ของท่านสมาชิกแล้ว เพราะ
ฉะนั้นในชั้นนี้ข้าพเจ้าไม่ขอตอบอีก

หลวงวชิรานุส ผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก กล่าวหา
ข้อ ๓ การที่คณะรัฐมนตรีตกลงเกิดขาดว่าไม่ช่วยเหตุนี้พระยาภิภักดี
คราวนี้ รัฐบาลได้ระดมถึงความทุกข์ยากของกรรมการตั้ง ๓,๐๐๐
กว่าเรือน ซึ่งเป็นราษฎรของประเทศบ้างหรือเปล่า

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าวหาว่า

ข้าพเจ้าได้ตอบแล้วว่า ก่อนอื่นรัฐบาลต้องคิดถึงประชาชนเป็นอันดับ
 หนึ่ง ที่ไปเก็บภาษีอากรเขามา เพราะฉะนั้นในชั้นนี้ข้าพเจ้าไม่ขอตอบ
 หดวงวนวิติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดตาก นคร กล่าว ว่า ข้อ ๕
 กรม ชกรรมกร ซึ่งเป็นทบวงกรมเมืองทบวงหนึ่งของรัฐบาลได้รับซื้อ
 ที่ดินแปลงหนึ่ง เหตุใดรัฐบาลจึงไม่รับซื้อที่ดินข้างมากอีก ซึ่งบริษัท
 เกร็ดคตฟองซิเอร์ฯ รับจำนองไว้ ถึงสามแสนบาท ซึ่งราคาที่ดินคงมาก
 กว่าสามแสนบาทเป็นแน่ ทำไมจึงปล่อยให้บริษัทต่างประเทศรับซื้อไป
 เพียงราคา ๓๕๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น

พระ ดำรงดำต้น ประพันธ์ รัฐมนตรี ว่า การ กระทรวง ชกรรมกร
 กล่าว ว่า ที่จริงเรื่องนั้นเมื่อพูดกันและฟังกัน ข้าพเจ้าเองในฐานะที่เป็น
 สมาชิกผู้หนึ่งไม่เข้าใจ คือต้องการเงินไม่ได้เงิน ว่าทำไมถึงไม่ได้
 ต้องการเงินได้เงินไปแล้ว ก็ถามว่าทำไมถึงได้ มันยากเหลือเกิน ที่น
 งาม ที่ท่าน กะ ๓ ถึง กระทรวง ชกรรมกร ข้าพเจ้าอยาก จะเรียน เป็น
 ครึ่ง ๒ เพราะเมื่อคราวประชุมสมัยที่แล้วมาเคยพูดที่หนึ่งแล้วว่าการ
 ชกรรมกรเราทำงานให้แก่คณะสงฆ์ ให้แก่พระพุทธรูปศาลาเหมือนอย่าง
 ลูกศิษย์วัด จะเอาอะไรกันอีก เรามีหน้าที่ เรามีอำนาจเป็นผู้รักษา
 คำสอนสมบัติประชาชนเขาบริจาคมาเพื่อการพระศาสนา เราจึงจ่าย
 ใช้จ่ายไปเท่าที่การพระศาสนาต้องการ มีความซื่อใจหรือมีงานที่จะ
 ต้องทำ เราก็เป็นลูกศิษย์ทำไป ทรัพย์สินสมบัติใด ๆ ที่มีอยู่ แทนที่จะ

นอนอยู่ในกำปั้น ในเซฟ ให้ตัวเป็นลูกมะเกลือ เราก็นั่งคิดว่า ทำไม
 จึงจะงอกออกไปได้ เป็นเรื่องพานิชโยบายบ้าง เป็นเรื่องอินเดสเมนต์
 บ้าง ทำกันอย่างไรที่อ้างค่าคงที่คงหนึ่งต้องไม่เสียไป มีฉนั้นเราก็นึก
 เราความีอะไรบ้างหรือไม่ที่ตามมารถที่จะเอาเงินทรัพย์สินสมบัติของศาสน
 สมบัตินั้นหมุนให้ ไต่ประโยชน์ขึ้นมา หมุนในทางที่แน่นอน หมุนในทาง
 ที่ว่าแม่จะตกหน้าก็ให้คงบ้อม หายไปเฉยๆข้าพเจ้าทำไม่ได้ เพราะ
 เหตุว่าหายไปอาจจะตกนรก ไม่เอา ทุกๆสิ่งต่างก็เสียไปโดยไม่ได้
 อะไรก็ต้องมีเหตุผลที่แน่นอนรับรอง เพราะฉนั้นเรื่องที่ท่านถาม เรามี
 เงินอยู่แทนที่จะทิ้งไว้เป็นลูกมะเกลือ เขาประกาศขายทอดตลาด เจ้า
 หน้าทกปรึกษากัน เราตั้งกรรมการขึ้น มองดูอะไรที่มีในตลาด เรา
 มองดูทุกๆไป ไม่ใช่แต่เฉพาะพระยาภักดิ์ฯ เราดูเดมอที่จะทำให้
 เป็นประโยชน์แก่การพระศาสนา เรามองดูว่าที่ตรงหน้า การงานเจริญ
 ดงทุนเท่านั้นเราจะได้เท่านั้นเปอร์เซ็นต์ ถึงแม้จะไปข้างหน้าไฟจะไหม้
 เราก็ได้ประโยชน์ ที่ดินซึ่งอยู่ในท่าเดที่เหมาะเราก็ตั้งกรรมการขึ้น เรา
 ทำงานเพื่อการพระศาสนาอย่างที่เรียกว่าลูกศิษย์วัด การที่เราทำอะไร
 ไป อะไรไม่ดีเราก็ไม่เอา ที่แปลงที่ท่านว่า เราก็อ่านประกาศขาย
 ทอดตลาดของศาล ข้าพเจ้าเองถูกถอดถอนแล้วแต่หมื่นข้าพเจ้าก็ไม่ซี
 อย่ว่าแต่เอาค่าคงที่ของพระศาสนาเลย ที่ไปเอาจนมาได้คือ เราดู
 อย่างนี้ต่างหาก เราดูความมั่นคงของทุกคนต่างหาก

หลวงวรินทร์ปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กรณีกว่า ข้าพ-

เจ้าขอชกคือไปว่า กรมธรรมการได้รับชกที่ดิน๒แปลงเป็นราคาเก็บตามเส้นบาทใช้หรือไม่

พระ ตำรดำด้น ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ กล่าววว่า เงินของค้ำงนดมบคคี่เรำไปอินเวดคี่เมินคี่ในคี่คดจกคี่แะทำเรื่อคี่ประคูนำ แะดงคี่๓เรำชอได้รำคก๒๓๕,๐๐๐ บาท แะดงคี่รงกนชำม ๗๒,๕๐๐ บาท

หตวงวณคี่ปริชำ ผู้แทนรำชฎรจกหวคี่ดกคี่ดกนคี่ร กล่าววว่า คี่คินแะดงคี่หำงมำกคี่รำคกคี่คี่เทำไร คี่กรมธรรมการไม่คี่ดำรับชกได้

พระ ตำรดำด้น ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ กล่าววว่า เมื่อกขำพเจำคี่บอคี่วำ กองค้ำงนดมบคคี่ชอได้๒แะดงเทำนนี้ คี่ชกคี่ระประคูนม

หตวง วณคี่ปริชำ ผู้แทนรำชฎรจกหวคี่ดกคี่ดกนคี่ร กล่าววว่า แะดงคี่ไม่ชอรำคกคี่เทำไร

พระตำรดำด้น ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ กล่าววว่า ไม่ทรำบ

หตวง วณคี่ปริชำ ผู้แทนรำชฎรจกหวคี่ดกคี่ดกนคี่ร กล่าววว่า เป็นคี่ควำมคี่คี่ของกรมธรรมการเอง หรือวำเป็นคี่ควำมคี่คี่ของรำชฎรคี่ดกนคี่รในกัรรคี่รับชกคี่คินคี่เดำน

พระ ตำรดำด้น ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ กล่าววว่า เมื่อกขำพเจำคี่ชกคี่เกือบ๓๐นาคี่ คี่เหิมฮนไม่มี่เดยค้ำงรำชฎรคี่ดกนคี่รชอชำให้รำชฎรคี่ชกคี่ชำคี่เดย

หลวงวรนติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ขอ
 กิ่งกระทู้ข้อ ๕ คือไป เมื่อส่วนหนึ่งของรัฐบาลได้ช่วยซื้อที่ดินของ
 พระยาภิภักดี ๗ ไร่ขายทอดตลาดแล้วเช่นนั้น เหตุไฉนรัฐบาลจึงไม่รับ
 ช่วยเหลือเสียแต่แรก ซึ่งจะทำให้สัมปัตติของพระยาภิภักดี ๗ ไร่ไม่ต้องถูก
 ขายทอดตลาดดังที่เป็นมาแล้ว

พระตำรวจดำดั้น ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงธรรมการ
 กล่าวว่ เมื่อกษัตริย์เจ้าบอกแล้วว่ งานที่ทำไปอย่างนี้เกี่ยวแก่
 ศำสน์สัมปัตติ นั้นเป็นงานของคณะสงฆ์ เป็นงานของพระศำสนา เรา
 ทำงานอย่างถูกต้องด้วยดี เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้คิดถึงข้อเท็จจริง
 กันเสียก่อนว่ไม่ใช่ของรัฐบาล

หลวงวรนติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ขอ
 ประทานโทษ ข้าพเจ้าถามท่านนายกรัฐมนตรี คุณเหมือนจะไม่เกี่ยว
 กับท่านรัฐมนตรีธรรมการ

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ ที่ทางกรมธรรมการได้ซื้อไปนั้น
 ไม่ใช่เงินของรัฐบาล เป็นเงินของศำสน์สัมปัตติ เพราะฉะนั้นก็ไม่
 เกี่ยวข้องกับรัฐบาล

หลวงวรนติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่
 ข้าพเจ้าขอเรียนถามว่ ทะเบียนการเมืองของรัฐบาลไม่ถือว่เป็นส่วน
 หนึ่งของรัฐบาลหรือ

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่ นั้นเป็นแต่การฝาก ไม่ใช่เป็นของ
 รัฐบาลโดยตรง

หุดอง ฉนวนทิปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าว ว่า
ข้าพเจ้าขอถามว่า ทะบองการเมืองของรัฐบาลนั้น ไม่ถือว่าเป็นส่วน
หนึ่งของรัฐบาลหรือ

พระตำรวจดำรงค์ ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง อธิการ
กล่าวว่า ทะบองการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาล แต่เดี๋ยวนี้ใน
ทะบองการเมืองนั้นงานมีตัวขาร้อยแปด บางอันก็เป็นของรัฐบาล
โดยตรง บางอันรัฐบาลก็ต้องทำหน้าที่คล้าย ๆ ทรัพย์สิน ช่วยจัดให้
ทำให้ เรื่องเป็นอย่างนี้

หุดอง ฉนวนทิปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าว ว่า
ถ้าเช่นนั้นกรม อธิการก็จำเป็นหรือที่จะอยู่ในรัฐบาล เพราะฉะนั้น
ก็ควรจะเอาออกเสียจากรัฐบาล

พระตำรวจดำรงค์ ประพันธ์ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวง อธิการ
กล่าวว่า ที่จะให้ข้าพเจ้าตอบอย่างนั้นแล้วเห็นจะไปกันใหญ่ เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าไม่ตอบ

ทำการแทนประชาชนสภาฯ กล่าว ว่า ต่อไปกะที่ ๖

หุดอง ฉนวนทิปริชา ผู้แทนราษฎร จังหวัด สกลนคร กล่าว ว่า
ขอตั้งกะที่ เป็นข้อ ๖ ต่อไปว่า รัฐบาลได้ทำทางช่วยเหลือ กรรมการ
ของพระยาภักดีฯ ที่จะดำรงงานนั้นบ้างหรือเปล่า

พระยามานวราชเสวี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การคลัง กล่าว
ว่า ในเรื่องยังไม่ปรากฏว่ามีกรรมการว่างงานอย่างไร เพราะฉะนั้น
ข้าพเจ้าจึงขอตอบเพียงเท่านี้

หตวงฉนวนิปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ หาก
ถ้าจะมีกรรมกรว่างงานเฉพาะในเรื่องนี้ รัฐบาลได้ศึกษาทางอย่าง
ไรบ้างหรือไม่

พ.ร.ค. พระยาศรัยทชเสณี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐการ กล่าวว่ ที่คนที่ถูกซื้อไปนั้น ไม่เกี่ยวกับกรรมกร
อะไรเลย ถ้าเป็นท่ๆ เป็นประโยชน์ พระยาภักดี ๆ ก็ส่ง คนไปเก็บ
ธดางค์เท่านั้น แต่ถ้าหากว่าลารปรากฏว่ากรรมกรไม่มีงานทำเช่นนั้น
และร้องเรียนมาหากของกรรมกรแล้ว ถ้ามีทางช่วยก็จะได้ช่วย

หตวงฉนวนิปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ถ้า
หากว่ามีกรรมกรว่างงานในเรื่องนี้จริง ๆ แล้ว รัฐบาลจะศึกษาหน
ทางช่วยเหลื่อใช้หรือไม่

พ.ร.ค. พระยาศรัยทชเสณี ร.น. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
เศรษฐการ กล่าวว่ ข้าพเจ้าออกจะสงสัยอยู่ครัน ๆ ว่า ดูเหมือน
รัฐมนตรีออกจะเป็นผู้ทตอบคำถามท่ ๆ ไป น่าจะถามเป็นคน ๆ ไป
ตามกะทู่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ ตามกะทู่ นปรากฏว่
ท่านจะถามนายก เพราะฉะนั้นขอให้ท่านบ่งให้ชัดว่าจะถามใคร

หตวงฉนวนิปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ข้าพ-
เจ้าขอตถามรัฐมนตรี ที่ชักรัฐมนตรี รัฐมนตรีไม่ตอบเช่นนั้นหรือ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ คือว่ากะทู่ นบอกว่

“ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรีนะ.....” ค่ะ เพราะฉะนั้น
ขอให้ท่านถามเจ้าคุณนายก นะ

หลวงวรมนิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการไปชิงตอบเสียก่อน ข้าพเจ้าตั้ง
ใจตามท่านนายก นะ แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการไปชิง
ตอบของท่านนายกรัฐมนตรีก่อน

นายกรัฐมนตรีก่่าว่า เรื่องกรรมกรนี้ ถ้าปรากฏว่ากรรม-
กรของพระยาภักดี ๆ อ่างงานขึ้นจริง ๆ ก็มาหาซี จะได้จัดการให้ บ้า
ก็ยังไม่ว่างอยู่มาก ๆ เงินก็มี

หลวงวรมนิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ข้าพ-
เจ้าพอใจในคำตอบของเจ้าคุณนายก นะแล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เมื่อเลิกประชุมแล้ว ขอ
ท่านสมาชิกจงอยู่ เพื่อจะพบกับเจ้าคุณนายก นะ

หลวงวรมนิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ขอ
โอกาสพูดสักหน่อย

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เกี่ยวกับเรื่องหรือ

หลวงวรมนิตปรีชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ขอ
ทวงกฎหมายจากรัฐบาล ข้าพเจ้าขอเรียนว่ากฎหมายวิธีพิจารณา
ความอาชญาที่รัฐบาลรับว่าจะส่งมาภายในอาทิตย์หนึ่ง ทำไมจึงยังไม่ส่ง

หอดวงจันทร์นิติเภสัชกร กล่าวว่ เวลานั้นอยู่ที่คณะกรรมการ
กฤษฎีกา เข้าใจว่าจะส่งมาได้เร็ว ๆ นี้

หอดวงจันทร์นิติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่
รัฐบาลบริบรองว่าจะส่งมาภายในหนึ่งอาทิตย์ บัดนี้ก็๒ อาทิตย์ด่วงแล้ว

นายกรัฐมนตรึ กล่าวว่ รัฐบาลนี้ตั้งใจอยากให้เร็ว ๆ แต่
เดี๋ยวนี้เครื่องจักรยังไม่ไป เพราะฉะนั้นจึงไม่รู้จะทำอย่างไร ขอให้
รออีกสักหน่อยเถอะ อย่าใจร้อนนักเถย

หอดวงจันทร์นิติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ขอ
ประทานโทษเถอะครึบ ถ้าเช่นนั้นข้าพเจ้าขอถามว่ กฎหมายเรื่องเบีย-
บ้านาญจะส่งมาภายในสมัยประชุมนี้ได้หรือไม่

นายกรัฐมนตรึ กล่าวว่ ส่งได้

หอดวงจันทร์นิติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่
ประมอดกฎหมายของเราทั้งหมดมี ๕ บรรพ.....

ท่การแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เห็นจะพอแล้ว ฉันท้จะ
ชักช้าสักหน่อยหนึ่ง

หอดวงจันทร์นิติปริชา ผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา กล่าวว่ ขอ
โอกาสสักหน่อย

ท่การแทนประธานสภาฯ กล่าวว่ เขาใจฉันท้ เมื่อเดี๋ย
ประชุมแล้ว ขอให้ท่านส่งมาชึกรอพบกับเจ้าคุณนายกรัฐมนตรึ ส่วน
ท่านที่ไม่ใช่เป็นส่งมาชึกรอเชิญไปได้

เด็กประชุมเวลา ๑๗.๕๐ นาฬิกา

ร.ต. เนตร์ พูนวิวัฒน์
นายมณูญ บริสุทธิ์
ขุนประเจตตรุณพันธ์
เลี่ยมัด หงสประภาส
ร.ต. ถัด รัตนพันธ์
ทองกระจาย รัชตะวรรณ
พระพิไสยสุนทรการ
นายจิ่ง จริงจิตร
หลวงพิพัฒพลกาย

ตรวจแล้ว ๒๘/๓๐/๗๗

พระเรียมวิรัชชพากย์
รองประธานคนที่ ๓ (ลงนามแทน)

นายปพาพ บุญ-หลง
บุญช่วย สุกนธมัต
ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
วิจิน สัจจะเวท
เลียงฮื่อ ศรีสุชาติ
ศิริ อินทร
ถิน จุฑะรพ
ผู้ตรวจงานการประชุม

หลวงคหกรรมบดี
เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร